VLAAMS NATIONAAL WEEKBLAD

WIJ

VRIJDAG 30 AUGUSTUS '91

36e JAARGANG · NR. 35 · 33 fr.

SOVJET-UNIE

NIET LANGER UNIE

GORDELEN IN VLAAMS-BRABANT

ZONDAG 1 SEPTEMBER

N.V. BERT Cars en Trucks

Assesteenweg 101-103 **Tel.: 02/582.13.12**
TERNAT **02/582.04.10**

Verdeler
VOLKSWAGEN - AUDI - PORSCHE 944

Diensten: verhuring lange termijn: D'IETEREN LEASE
Depannage dag en nacht - tel. 02/452.67.26

Personenwagens, vrachtwagens en carrosserie

West Littoral

TE HUUR VOOR UW VAKANTIE AAN ZEE :
moderne app. en villa's in alle prijsklassen
Gratis catalogus op aanvraag
058 - 51.26.29
Leopold II laan 205
8670 OOSTDUINKERKE

DE PRIJSBREKER

van het goede meubel

Groenstraat 84, 2000 Antwerpen **tel. 03/236.45.31**

Open van 10 tot 19 u. Maandag gesloten

Alle trofeeën, wimpels, bekers, speldjes, badges, enz.

ESOX - STAN PHILIPS
Panorama 36
1780 WEMMEL
Tel. 02/460.68.93

Guido NUYTTENS

Longtinstraat 126
1090 Brussel

SANITAIR - ZINK
ROOFING
LOODGIETERIJ
GASVERWARMING

Tel. 426.19.39

PROMO PUZZLE

Kies zelf het onderwerp van uw puzzel

Daniël Cortier
Tel. 02/428.69.84
Fax 02/425.98.86

FRANSSENS OPTIEK:

Silhouette
Marwitz
Rodenstock

Herentalsebaan 340, Deurne-Z.
Tel. 03-321.08.96

Kerkstraat 44, Antwerpen
Tel. 03-235.64.75

nv de winne-fabrisac

migrostraat 128
B 9200 schoonaarde
dendermonde
052/42 33 04 - 42 39 16

drukkerij

typo - offset - repro
enveloppen - rx enveloppen
kettingformulieren
boekdruk - direct mail

DE VRIESE woonverlichting
baron ruzettelaan 78
8320 brugge 4
baan brugge-oostkamp
050 35.74.04

GELD

Onmiddellijk te bekomen bij

FRANS VAN MOORTER
Vijfhuizen 6, Erpe
Nieuw telefoonnummer:
053/80.10.09

PVBA
J. BORREMANS-COCK & KINDEREN

Algemene Bouwondernemingen
Gentsestraat 238
9500 Geraardsbergen
Tel. 054-41.25.89

Wij bouwen voor u sleutel op de deur

Freddy en Cecile Vermeersch-Vaesen

Sint-Aarnoutstraat 12
8211 Aartrijke-Zedelgem
☎ 050/20.08.50

algemene decoratiewerken — schilderen — behangen — vloerbekledingen — parket — louverdrape — luxaflex — ....

DE STROOMVERSNELLING

TIJDENS zijn toespraak verleden week zondag te Diksmuide heeft IJzerbedevaartvoorzitter *Lionel Vandenberghe* een passage gewijd aan het invullen van de Vlaamse zelfstandigheid. Wie er de tekst van de spreker achteraf nog eens rustig op naleest staat een beetje verwonderd over het weinig konkrete zicht dat uit de tekst straalt. Terecht heeft de voorzitter aangehaald wat er allemaal fout gaat.

Als ,,Diksmuide'' een aanklacht is tegen de gemaakte fouten dan moet het ook de stapstenen naar de toekomst uitzetten. En dat hebben wij zondag een beetje gemist.

Wij gaan hier niet nog eens de positieve en negatieve punten van de huidige staatshervorming herhalen, maar wij willen wel wijzen op enkele doelen waar een front van Vlaamse partijen — die mee willen — en een eendrachtige Vlaamse beweging moet op mikken.

De volkeren van Europa zijn door omstandigheden in een biezonder uitzonderlijke positie terecht gekomen, dat geldt eveneens voor de volkeren die in dit land wonen.

Het verschil tussen onze gemeenschappen en de volkeren van midden en oost Europa ligt hem in de omstandigheden waarin de autonomie werd en wordt bedongen. Hier worden wegen van geleidelijkheid bewandeld, ginds gebeurt de omwenteling met brutale schokken.

Terwijl *wij* ons vooral zorgen maken over de ekonomische leefbaarheid van de onafhankelijkheid primeert voor hen slechts één doel: verlost te worden van het dodende keurslijf van de diktatuur en vrij zijn. De materiële leefbaarheid is een tweede zorg, die morgen aan bod komt.

Vanuit die verworven zelfstandigheid willen zij met mekaar pakten sluiten om vredevol ,,naast'' mekaar te leven. Voor sommige afgescheurde republieken is deze faze reeds begonnen.

Dag na dag kijken wij verbaasd op wanneer zich opnieuw een ander volk — de meesten onder ons vermoedden niet eens hun bestaan — van de centrale staat heeft afgescheurd. Wie nog flauwiteiten verkoopt als zou deze beweging in strijd zijn met een wereldwijde drang naar ,,de vereniging van mensen'' moet nu toch wel inzien dat een gelijkschakeling onnatuurlijk is. En weerstanden oproept.

De gecentraliseerde staten zoals ze ons door de geschiedenis werden opgedrongen worden door de feiten achterhaald. Met de dag groeit die stroomversnelling aan!

De jarenlange Vlaams-nationale strijd voor zelfstandigheid, én de bereikte rezultaten, staan voor veel Europese volkeren voorbeeld. Zoals zij van ons hebben geleerd kunnen wij dat ook van hen. Vooral van hun blijkbaar onverwoestbare wil om door te drijven, tegen de macht van de wapens. Wie had ooit gedacht dat de drie Baltische staten internationaal zouden erkend worden? Wie had durven hopen dat Slovenië en Kroatië de steun zouden krijgen van de machtige Bondsrepubliek? Schiet Buitenlandse Zaken te Brussel niet te kort door achterop te hinken in vrijblijvende simpatie?

Op zondag 8 september wordt in *Makedonië* een referendum gehouden over de politieke toekomst van deze deelrepubliek in Joegoslavië. Een recent verblijf daar heeft ons geleerd dat de wil om onafhankelijk van Belgrado te zijn onafwendbaar is. Maar ook dat men er op een vlugge internationale erkenning hoopt. Wanneer België dit niet doet moet de Vlaamse gemeenschap het doen. Tijdens het jongste regeringskonklaaf werd bedongen dat de grondwet het Verdragrecht aan de gewesten toekent.

Maar wat doen wij ondertussen? Wij dreigen ons te verliezen, zoals Lionel Vandenberghe te Diksmuide terecht stelde ,,in achterhoedegevechten en in diskussies over lauwheid en radikalisme''. In plaats van te zeuren en te treuren zouden wij beter handelen.

In een vraaggesprek met De Standaard heeft vice premier *Hugo Schiltz* een weg aangetoond die inderdaad — zoals de kommentator van die krant schreef — erg ,, on-Belgisch'' is. Een pakt, niet meer langs de ,,omweg België'' maar rechtstreeks tussen Vlaanderen en Wallonië. Een stap om onze zelfstandigheid in de praktijk om te zetten.

Om tot zo'n overeenkomst te komen beschikken de beide gemeenschappen over een eigen regering om met mekaar rechtstreeks te overleggen. Maar de realiteit is dat de Vlaamse regeringsvoorzitter op dit vlak nauwelijks of niets onderneemt en aldus de behoudsgezinde krachten de kans laat aan te tonen dat het federalisme omwerkzaam is.

Het voorstel van Hugo Schiltz kan ,,on-Belgisch'' klinken, maar dat zal hem en ons een zorg zijn. Het federalisme is er niet om het federalisme, maar om een einde te maken aan de Belgische ziekten waartegen op de bedevaartweide zo striemend werd geageerd. Maar dan moet wel man en paard worden genoemd!

Wanneer *Manu Ruys* poogt om het niet-volledig uitvoeren van de derde faze van de staatshervoming aan de VU te wijten dan neemt hij een loopje met de werkelijkheid. Wie anders dan de VU-ministers hebben zich tegen de onwil van de andere regeringspartijen verzet? Wie heeft het gegeven woord niet gehouden? Wie heeft gelabeurd om het begrotingstekort in te dijken? Wie heeft vanuit de Vlaamse regering bewijzen van lankmoedigheid afgelegd? Wie bleef op de bres staan voor Vlaams-Brabant, voor de Voerstreek? De heer Ruys had beter op deze vragen een objektief antwoord gegeven.

Het pakt dat Schiltz voorstelt is niet gedurfd, het is de logika zelf. Wanneer de Vlaamse regering niet bij machte zou zijn om tot zo'n verdrag met de Waalse politici te komen dan ziet onze toekomst in Europa er maar beroerd uit. Zijn wij het dan nog waard om tussen de rij van vrijgevochten volkeren te staan? De stroomversnelling waarin de volkeren van Europa zijn terechtgekomen mag aan Vlaanderen niet voorbij gaan!

Maurits Van Liedekerke

INHOUD

7 Senator Walter Luyten, net terug uit Litouwen, doet het verhaal van de mislukte staatsgreep zoals de Baltische nationalisten die meegemaakt hebben.

8 De Sovjet-Unie blijft het toneel van verrassende wendingen. Blijft de Unie bewaard? Of wordt morgen de erfgenaam van Nikolaas II triomfantelijk binnengehaald in Sint-Petersburg?

11 Tijdens zijn toespraak op de IJzerbedevaart van zondag jongstleden spaarde Lionel Vandenberghe de kool en de geit. Een uitgebreide foto-reportage.

15 Begin september organiseren VUJO en de Jonge Demokraten, de jongerenorganizatie van de Nederlandse linksliberale D'66, een gezamenlijk studieweekend onder het motto ,,Demokratiseren en Federaliseren''.

16 Vijftien jaar geleden overleed te Sint-Lambrechts-Woluwe Gerard Romsée. Het eerste deel van een nieuwe historische reeks over deze federalist met de raadselachtige glimlach.

19 De Vlaamse kunstfilms van Harold Van de Perre mogen zich verheugen in een toenemende internationale erkenning.

22 Het wereldkampioenschap wielrennen van Stuttgart was er een om te onthouden. En Carl Lewis duldt voorlopig nog geen konkurrentie op de 100 meter.

25 Willem Sneer grabbelde in het uitgebreide filmaanbod van de op z'n einde lopende zomer.

(omslagfoto Isopress)

WIJ

Vlaams-Nationaal Weekblad

Uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Hoofdredakteur:
Maurits Van Liedekerke

Redakteuren:
Tom Serkeyn
Peter Dejaegher
Toon Van Overstraeten

Sekretariaat:
Hilde De Leeuw

Alle stortingen van abonnementen, publiciteit en redaktie op prk. 000-0171139-31 van **WIJ**, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel (Tel. 02/219.49.30). Telefax: 2/217.35.10.

Jaarabonnement	**1.200 fr.**
Halfjaarlijks	**700 fr.**
Driemaandelijks	**400 fr.**
Los nummer	**33 fr.**

Verantw. uitgever:
Jaak Gabriëls,
Barrikadenplein 12,
1000 Brussel

Reklame:
Karel Severs, tel. 02/219.49.30, toestel 231 ('s voormiddags) of privé, Alsembergsesteenweg 797, 1653 Dworp.
Tel. 02/380.04.78.

VOEREN, KOMEN...

De Voerense schepen *José Happart* liet weer van zich horen. Hij stuurde de Franstalige pers en de ministers van Institutionele Hervormingen *Dehaene* en *Moureaux* een brief waarin hij hun steun vraagt voor de bouw van een Franstalige kleuterschool in Sint-Martens-Voeren. Happart verwijt de Vlaamse regering dat ze hiermee niet voldoende haast maakt.

Het PS-europarlementslid dreigt ermee om als noodoplossing voor het nieuwe schooljaar de Vlaamse kleuterschool te verhuizen naar het lokaal van zijn knokploeg *Action Fouronnaise* in een ander dorp om de Franstalige leerlingen in de vrijgekomen klassen te huisvesten. En als ook dat nog niet helpt, wil Happart de burgemeestersjerp terug omgorden.

VU-kamerlid *Frieda Brepoels*, die we om een reaktie vroegen, noemt de hele zaak een regelrechte schande. Ze is niet van plan om Happart zomaar zijn dreigementen ten uitvoer te laten brengen. *„Trouwens"*, stelt het kamerlid, *„het is niet de Vlaamse regering die verantwoordelijk is voor de bouw van de kleuterschool maar de Dienst Infrastruktuur van het Gesubsidieerd Onderwijs (Digo). En daar moet het dossier gewoon de beurt afwachten."*

...EN DE RAND

Brepoels wees er wel op dat de dienst sowieso geen geld heeft, en voegde daar aan toe dat moest dat wel het geval zijn, ze niet vindt dat dat geld dan onmiddellijk naar de Franstalige kleuterschool van Voeren hoort te gaan.

In Komen blijven intussen ook nog problemen bestaan voor het Vlaamse schooltje. Daar weigeren de Franstalige overheidsdiensten een bouwvergunning af te leveren voor een nieuw schoolpaviljoen, hoewel het schoolhoofd met de cijfers in de hand kan bewijzen dat de school recht heeft op een uitbreiding. De personeelsleden en werkingskosten van de Vlaamse school in Komen moeten normaal betaald worden door de Franse gemeenschap, maar die weigert dat. Sinds '81 draait de Vlaamse gemeenschap op voor die kosten, hoewel dat tegen de taalwetten indruist.

De Vlaamse regering betaalt overigens ook de Franstalige scholen in de zes Vlaamse faciliteitengemeenten rond Brussel. De Vlamingen hebben er meer dan 120 miljoen frank per jaar voor over om de verfransing van de rand te bestendigen. Pacifikatie is allemaal goed en wel, maar het kan niet altijd van dezelfde kant komen.

KROATIE

In de Joegoslavische republiek Kroatië lijkt het konflikt tussen Kroaten en Serven langzamerhand tot een open oorlog uit te groeien. Het federale Joegoslavische leger trekt nu openlijk partij voor de Serven. Straaljagers en tanks van het federale leger bestookten stellingen van de Kroatische milities.

Deze jonge meisjes in de Kroatische hoofdstad Zagreb lijken zich niet bewust van de open burgeroorlog met de Serven waarin hun naar zelfbeschikkingsrecht strevende republiek verglijdt. Alleen de anti-tankbarrikade wijst erop dat het geen peis en vree is in Zagreb. Die werd opgezet uit vrees voor een aanval van het Joegoslavische federale leger, dat zich aan de zijde van de Serven schaarde. (foto ap)

In Kroatië wonen zo'n 600.000 Serven (12% van de totale bevolking) die niet willen weten van een zelfstandig Kroatië. Ze willen deel blijven uitmaken van Joegoslavië en namen de wapens op. Het federale leger (met hoofdzakelijk Servische officieren), dat oorspronkelijk de vechtende partijen zou scheiden, steunt nu dus openlijk de Serven.

Het rezultaat is nutteloos menselijk leed, bloedvergieten en duizenden vluchtelingen. De tv-beelden van een burger wiens huis door de vechtende partijen stukgebombardeerd was waren biezonder schrijnend: de man wist niet eens wie verantwoordelijk was voor het bombardement: Kroatische eenheden, Servische kommando's of het federale leger. Of hoe de gewone burgers steeds weer het slachtoffer zijn van geweld. Maar dit is geen verafgelegen bananenrepubliek, dit is de „achtertuin" van de EG!

De bemiddelingspogingen van de Gemeenschap lijken intussen nog bitter weinig opgeleverd te hebben. De Duitse BZ-minister *Genscher* voerde de druk op de federale regering in Belgrado op om een einde te maken aan het bloedvergieten. Hij dreigde ermee de onafhankelijkheid van Kroatië en Slovenië te erkennen wanneer er niet snel een einde komt aan de „politiek van met geweld voldongen feiten met ondersteuning van het Joegoslavische leger".

De VU was al eerder voorstander van de erkenning van de soevereiniteit van Kroatië en Slovenië. Daar hoopt men dat de val van het kommunisme in de USSR en de erkenning van de onafhankelijkheid van de Baltische staten door het westen een positieve invloed zal hebben op de erkenning van de onafhankelijkheid van Kroatië en Slovenië.

In de door Servië overheerste provincie Kosovo werd een verbod uitgevaardigd op onderwijs in het Albanees in de middelbare scholen. Ongeveer 6.000 etnische Albanese leraars werden ontslagen. Ook voor het basisonderwijs spraken de Serven dreigende taal: als er geen onderwijzers gevonden worden die in de Servische pas willen lopen, zullen de kinderen naar servokroatische klassen gestuurd worden. De Serven in Joegoslavië lijken bij de doodstrijd van de Joegoslavische republiek nog alles in het werk te stellen om zoveel mogelijk Servische belangen te beveiligen.

VLAAMS-WAALS PAKT

In een interview met *De Standaard* roept vice-premier *Schiltz* op voor een pakt tussen Vlamingen en Walen over de toekomst van het land en de nieuwe staatsstruktuur. Schiltz ziet daarin de enige mogelijkheid om in dit land een duurzaam sociaal-ekonomisch beleid uit te stippelen.

Volgens de VU-minister geeft de dood van *André Cools* Walen als *Dehousse, Van Cauwenberghe* en *Collignon* meer speelruimte voor een gesprek met de Vlamingen. Zo kunnen Walen en Vlamingen dan de kruciale punten van de staatshervorming onder elkaar regelen, zoals de rechtstreekse verkiezing van de Vlaamse en de Waalse raad, of het stemrecht van de Franstaligen die in Vlaanderen wonen. De federale regering zou op die manier verlost worden van die problemen en kan op bazis van het Vlaams-Waals akkoord verderwerken. *Wanneer gaat Gaston Geens, voorzitter van de Vlaamse regering, eindelijk met zijn Waalse kollega Anselme praten?*, vraagt Schiltz zich af.

Schiltz vindt verder dat de volgende regering ook over een fiskaal en sociaal pakt moet praten met de vakbonden en de werkgevers. *De ondernemers moeten nu eens begrijpen dat je de bonden er niet toe kan overhalen de sociale zekerheid om te vormen, als zij geen belastingen betalen in verhouding tot hun inkomsten. Die twee onderdelen moeten in evenwicht zijn.*

Zoals *Dirk Achten* in een kommentaarstuk schrijft: zo'n pakt is inderdaad onvermijdelijk, maar on-Belgisch. Maar ja, men kan Schiltz geen gebrek aan vizie verwijten...

SNELBUS EN BELBUS

De Vlaamse openbare vervoersmaatschappij *De Lijn* komt met twee nieuwsoortige bussen op de proppen: de snelbus en de belbus. Twee proefprojekten moeten nagaan of deze nieuwe vormen van openbaar busvervoer rendabel zijn. Bel- en snelbus zouden een alternatief kunnen vormen voor de onrendabele grote bussen van De Lijn in de daluren.

Het originele van de belbus bestaat erin dat je hem minstens een uur op voorhand moet opbellen als je hem wil nemen buiten de piekuren. De chauffeur met wachtdienst pikt zijn klanten dan op en kan dan sneller naar zijn bestemming rijden omdat hij niet nutteloos een reeks tussenhaltes moet aandoen. Een proefprojekt van de belbus gaat vanaf oktober van start in Veurne.

Het snelbus-initiatief zal vanaf die maand uitgetest worden in Zuid-Limburg. Het is de bedoeling dat snelle bussen vanuit Bocholt en Maaseik elkaar kruisen in Houthalen, waar kan overgestapt worden, om dan via de autosnelwegen naar Antwerpen en Brussel te rijden.

Uit een gesprek dat *Het Volk* met de algemeen direkteur van De Lijn *Hugo Van Wesemael* had, blijkt dat de fuzie van de openbare vervoersmaatschappijen in Vlaanderen zonder grote problemen gerealizeerd werd. Tot deze fuzie had de Vlaamse minister van Openbare Werken en Verkeer *Sauwens* besloten. Met sukses, zo blijkt.

Deze jonge toeschouwer op de Bedevaartweide kijkt geboeid en goed beschut tegen de zon naar het gebeuren, ver vooraan. Er was veel volk op de IJzerbedevaart, ook veel jongeren. Volgens het Komitee woonden 35.000 bedevaarders de Vlaamse massamanifestatie bij. Onder hen ongeveer alle VU-parlementairen, de ministers Schiltz, Sauwens en Anciaux. Lees ons geïllustreerd verslag op blz. 11 tot en met 14. (foto Dann)

MARGRIET

Margriet Hermans zal volgend jaar alleen nog op de BRTN te zien zijn. De Vlaamse openbare omroep ondertekende een ekskluziviteitskontrakt met de populaire zangeres en presentatrice. Het is de eerste maal dat de BRTN een dergelijke overeenkomst sluit met een van zijn presentatoren. Bij de kommerciële televisie VTM wordt al met zo'n kontrakten gewerkt sedert haar start in 1989.

Met Hermans tracht de BRTN een grote publiekstrekker te houden. Het kontrakt moet verhinderen dat Margriet op het toppunt van haar roem zou weggekocht worden door VTM. Haar vakantieprogramma stond de afgelopen weken onophoudelijk in de top 3 van de drukst bekeken televisieprogramma's, herhaaldelijk zelfs op nummer één. Het praatprogramma komt volgend jaar alvast drie maand in plaats van twee op de buis.

SLAAPZIEKTE

De gebeurtenissen in Oost-Europa eisen deze dagen alle aandacht van de media op. De rest van de wereld werd herleid tot Tokio, waar momenteel de wereldkampioenschappen atletiek plaatsvinden, en dan hebben we het wel ongeveer gehad. De kampanje *Afrika is beautiful* schreeuwt je vanop reusachtige affiches wel toe, maar wie heeft daar nu een boodschap aan? Om te beginnen is de tekst Engels, en begingen de organizatoren hiermee een flater van formaat.

De toestand in Afrika is echter nooit zo rampzalig geweest als de jongste maanden. Er zijn de miljoenen vluchtelingen, de miljoenen slachtoffers van hongersnood en ondervoeding. En zelfs daar waar het vroeger nog redelijk goed ging, werd de klok teruggedraaid tot de periode van voor de kolonizatie.

Zoals in Zaïre. Daar heeft de Belgische kolonizator veel boter op het hoofd, maar verwezenlijkte hij toch ook een en ander. De slaapziekte werd bvb. zo goed als uitgeroeid. Maar nu bereiken ons uit Zaïre berichten dat deze ziekte die overgebracht wordt door de tsetsevlieg terug gevaarlijke afmetingen heeft aangenomen.

Oorzaak daarvan is de katastrofale toestand waarin het land zich bevindt, het gebrek aan geneesmiddelen en de stopzetting van de Belgische hulp aan Zaïre in juni van vorig jaar. Daardoor kwam een einde aan het werk van de 35 mobiele ploegen die dankzij het Fonds voor Tropische Geneeskunde en Abos jaarlijks ongeveer anderhalf miljoen mensen konden onderzoeken.

■ Jaarlijks worden in België 30.000 **rijbewijzen ingetrokken.** De helft daarvan voor dronkenschap, één vijfde voor vluchtmisdrijf, iets meer dan een tiende voor het rijden met een niet verzekerd voertuig. Jaarlijks krijgen ongeveer 150 chauffeurs levenslang rijverbod.

■ Er zijn vanaf nu meer dan **tien miljoen** mensen in dit land. Daarvan wonen er 57,8% in Vlaanderen, 9,5% in Brussel en 32,6% in Brussel. Er zijn (minstens, de illegalen kan men niet tellen) 9% vreemdelingen, van wie ongeveer 2/3de EG-burgers.

■ Maandagochtend omstreeks 6 uur bood de danstempel **Boccaccio** een ongewone verlaten aanblik. Met behulp van rijkswacht en BOB had de Destelbergse burgemeester de zaak laten ontruimen. Geluidsoverlast en overmatig gebruik van de drug *xtc* (spreek uit: ekstessi) hadden de burgemeester ertoe aangezet om de dancing om 5 uur te laten sluiten.

■ De dancinguitbaters willen zelf een kampanje organizeren om het **xtc-gebruik** aan banden te leggen. Op affiches in hun dancings willen ze er in de taal van de dancingklant zelf op wijzen dat xtc niet in de danstenten thuis hoort. Die taal van de dancingklant blijkt uitsluitend Engels te zijn...

■ De schrijverskarrière van **Van Rossem** loopt op z'n einde, tenminste bij uitgeverij *Houtekiet*. Hij kan niet overweg met de nieuwe baas daar, *Leo De Haas*, die Van Rossem zijn „verregaande inkompetentie" verwijt.

■ Wie dacht dat de **Himalaya**-keten het meest ongerepte gebied van de aardbol is, al was het maar omwille van de niet voor de hand liggende toegankelijkheid zijner toppen, moet zijn mening herzien: een groep bergbeklimmers hield een opruimaktie op de *K2*, de op een na hoogste berg ter wereld, en bracht 3,5 ton afval mee terug. Ze verzamelden o.m. 30.000 blikjes en tien kilometer achergelaten touw.

■ In ruil voor een steun van 8 miljard frank per jaar mag de VS van president *Aquino* de Filippijnse **marinebazis** *Subic Bay* nog tien jaar lang gebruiken. De overeenkomst moet evenwel nog goedgekeurd worden door de Filippijnse senaat. Indien dat niet gebeurt moet de VS 8.000 militairen terugtrekken en verliest de Amerikaanse marine zijn grootste munitie- en voorraaddepot in Azië.

„TEGYVUOJA LAISVA LIETUVA!"

In ons vorige nummer hebben we u ongerust gemaakt omdat we gedurende dagen onze senator Walter Luyten niet meer konden bereiken. Hij was afgereisd naar de Baltische staten op uitnodiging van de voorzitters van de parlementen van Litouwen, Estland en Letland voor een conferentie onder de titel: „Baltische vrijheid en het nieuwe Europa". Hij sprak er de Baltische vrijheidsstrijders toe met de Litouwse woorden „Tegyvuoja laisva Lietuva!", Leve vrij Litouwen!

Iets wat 2 weken terug wel utopische toekomstmuziek leek werd op een week konkrete werkelijkheid nu in een echte vloedgolf alle landen de onafhankelijkheid van de Baltische staten beginnen te erkennen. Aangekomen zaterdagnacht, hebben wij Walter in Diksmuide, waar hij ook weer present was, enkele vragen heet van de naald kunnen stellen.

WIJ: Hoe zijt gij ginder terecht gekomen?

W. Luyten: *„Eerlijk gezegd zag ik wat op tegen de verre tocht om in wat dan gewoonlijk dorre kongresvergaderingen zijn mijn schamele vakantiedagen te gaan doorbrengen. Toen mijn Litouwse vrienden aandrongen ben ik toch gegaan. Het moest weer eens lukken. Luyten kwam terecht in een van de meest historische omwentelingen uit de geschiedenis."*

WIJ: Maandag hebben wij U nog gehoord op de radio en dan werd de kommunikatie afgebroken. Hoe ging het dan verder?

W. Luyten: *„Zeger Bonnebakker, medewerker aan de BRTN (hij is een Nederlander die Russisch spreekt) kon mij nog bereiken in het hotel in Vilnius. Dan hebben de Sovjettroepen alle verbindingslijnen in handen genomen. Dat was even nadat het laatste Litouws TV-station in Kaunas werd bezet. Wij waren dan praktisch geïsoleerd van de buitenwereld. Maandag en dinsdag heb ik doorgebracht in Vilnius. Ik was het enige vreemde parlementslid dat daar was geraakt, enkele anderen zaten in Talinn, de hoofdstad van Estland. Ik heb de wel bijzonder spannende krisiszitting van het Litouwse parlement op dinsdagvoormiddag kunnen meemaken. President Landsbergis kondigde daar aan dat zij via hun informanten in de Sovjettroepen vernomen hadden dat de beruchte speciale troepen de opdracht hadden gekregen in de nacht van dinsdag op woensdag het parlement te bestormen en de regering van Litouwen uit te schakelen.*

Terwijl je dan daar in het parlement zit moet je wel even slikken. Landsbergis heeft me gevraagd de internationale en Vlaamse solidariteit te verwoorden. De tekst zal ik U bezorgen van wat wellicht mijn meest onvergetelijke toespraak in een parlement zal blijven. Het verzet werd georganiseerd in die parlementszitting en dan werd beslist een zevental van de parlementairen naar Talinn te sturen, hetzij om bij gunstige wending toch de konferentie te beginnen, hetzij om als het slecht draaide over te steken naar Finland en daar een regering in ballingschap te vormen.

▷

Senator Walter Luyten was er bij, op de eerste rij, toen in de Baltische staten weer eens Sovjet-tanks rolden. Van links naar rechts: een Tsjechisch poarlementslid, president van Litouwen Vitautas Landsbergis, senator Luyten en de Litouwse minister voor Nationale Minderheden.

Zij namen vooral jonge parlementairen met de ironische bedenking dat zulke ballingschap in hun geschiedenis dikwijls lang kan duren.

Hoewel ik aanbood in Vilnius te blijven in het parlement, vroeg men mij met de twee parlementaire auto's door de nacht mee naar Estland te rijden. De spannendste autorit uit mijn leven. Via de draagbare radiootjes — men vertaalde voor mij direkt — vernamen we dat in Riga de Sovjets de regeringsgebouwen hadden bezet, dat daar al doden waren gevallen, en dat de hoofdwegen in handen waren van de Sovjets. Tot zelfs door niet-verharde boswegen zijn we dwars door de Baltgische staten gereden. Een normaal trajekt van 5 à 6 uur hebben wij afgelegd op 14 uur in die langste nacht van mijn leven. Woensdag is in Moskou de kering begonnen, dat wee U zelf wel."

WIJ: Waren de Sovjets niet harder in de Baltische landen dan elders?

W. Luyten: *„Dat is zeer duidelijk: zij beschouwen deze landen, wij kunnen nu zeggen beschouwden, als bezet en onbetrouwbaar gebied. De beruchte generaal Kusmin is geen lieverdje. Samen met de beruchte Pougo, de minister van Binnenlandse Zaken die zich achteraf zelfmoordde wordt hij verantwoordelijk geacht voor de januarigebeurtenissen in Vilnius met de talrijke doden. De laatste gedode deze dagen is trouwens in Litouwen gevallen toen in een snelle raid van de beruchte zwarte Baretten nog een jonge Litouwse vrijwilliger rond het parlement met een nekschot werd afgemaakt. Maar de zachte konsekwente Landsbergis heeft uiteindelijk ook deze wilde katten getemd. Donderdag stuurde hij een ultimatum naar Kusmin dat de radio- en TV-gebouwen binnen de kortste tijd moesten ontruimd worden of dat de Litouwse parlementairen en het ganse volk hun wettig bezit zouden komen bezetten. Wij hebben ze die nacht zien afdruipen met hun staart tussen de benen en hun gezicht bedekkend voor de fotografen. Mijn fotomateriaal dat ik hoop U volgende week te kunnen tonen zal het beste bewijs zijn over dat primitief barbarisme van die speciale Sovjettroepen."*

WIJ: Hebt U president Landsbergis kunnen spreken?

W. Luyten: *„Ondanks zijn spannende situatie en drukbezet-zijn heeft hij tweemaal tijd gemaakt voor een gesprek met mij. Ook vroeg hij mij tussen te komen bij onze regering om nu eindelijk komaf te maken met de diplomatieke erkenning van zijn land. Ik zal U de tekst bezorgen. Op de verdere politieke verhoudingen en onze opdrachten naar deze Baltische staten zal ik in ons blad terugkomen."*

Volgende week:
De foto-reportage van senator Luyten uit Litouwen. Hij was erbij op de eerste rij!

LEVE VRIJ LITOUWEN

Toen over het mislukken van de staatsgreep in de USSR nog de grootste onzekerheid bestond, sprak senator Walter Luyten op vraag van president Landsbergis het Litouws parlement toe.

„Het was voor mijn een emotievolle belevenis als ik Uw mensen zich in grote getale rond uw bedreigd parlement zie opstellen. Uw vrijwilligers, zo dappere mensen, zo slecht gewapend, hun moed maakt mij beschaamd over het weinige dat wij kunnen doen.

In hun geest en hun optreden zeg ik U: „Als U het nodig vindt ben ik graag bereid met hen en met U samen te zijn in de nachtelijke bewaking van uw parlementaire vrijheid. Hoe slecht soldaat ik ook was in het Belgische leger. Naast het schild met uw ridder wil onze vlag met de leeuw een getuigenis van vrede zijn tegen het imperialistisch geweld dat U bedreigt. als het vandaag niet is zullen wij verenigde kleine volkeren morgen zegevieren."

Voor ons is op dit ogenblik de strijd voor de vrijheid samengevat in deze zin:

„Mes Visi Esame Lietuviai" (Wij zijn allen Litouwers)

„Tegyvuoja laisva Lietuva!" (Leve vrij Litouwen)

„Tegyvuoja liasva Flandrija!" (Leve vrij Vlaanderen)

„Tegyvuoja bùsimoji laisvu ir brolisku tautu Europa!" (Leve de broederlijke samenwerking van de vrije volkeren in Europa)"

LUYTEN MET BOODSCHAP LANDSBERGIS BIJ EYSKENS

Maandag j.l. bracht senator Walter Luyten een boodschap van president Landsbergis van Litouwen over aan de minister van Buitenlandse Zaken Mark Eyskens. Deze boodschap luidde als volgt:

Boodschap van de Heer Landsbergis, president van Litouwen aan de Minister van Buitenlandse Zaken dhr. M. Eyskens via senator Walter Luyten na een ontmoeting in Vilnius.

Na de dramatische gebeurtenissen van de jongste dagen en de grote wending die zich voordeed in de vroegere USSR vroeg president Landsbergis aan senator W. Luyten op te treden bij de regering in België:

— Hij vraagt een einde te maken aan de weifelende houding om de Litouwse onafhankelijkheid te erkennen.

De formulering (maandenlang) — „dat er geen erkenning nodig is omdat er eerder geen erkenning van de annexatie is geweest" —, wordt in deze kontekst volledig zinloos.

— Men vraagt nu daden. Landsbergis vraagt de onmiddellijke erkenning met konkrete stappen onder meer het openen van een ambassade.

Hij onderstreept dat eens de zelfstandigheid erkend, bij een verdere evolutie in de USSR, het moeilijk wordt voor de Sovjet-autoriteiten in een normale internationale verhouding de klok nog terug te draaien. De Baltische Staten zijn trouwens bereid in een openhartige geest met de Sovjetleiders de praktische gevolgen van deze onafhankelijkheid te bespreken. Daarom heeft zij nu reeds tal van voorstellen onder meer geformuleerd in het boek: „The road to Negotiations with the USSR".

De direkte erkenning van onze onafhankelijkheid door de Westerse Staten kan voor de positie van Litouwen zeer beslissend zijn binnen het huidig gebeuren in de Sovjetunie.

President Landsbergis dankt senator Luyten voor zijn bemiddeling en hoopt dat alle partijen in de Belgische staat de Litouwse vraag dadelijk steunen.

DE UNIE IN HET MOERAS

ANALISTEN, historici en wetenschappers van allerlei slag zullen wellicht nog jaren van studie nodig hebben om ons haarfijn uit te leggen waarom de staatsgreep tegen *Gorbatsjov* mislukte, maar joernalisten hebben nu eenmaal minder tijd. Weekbladredakteurs hebben gelukkig nog het voordeel dat er meerdere bronnen geraadpleegd kunnen worden en even kan nagedacht worden vooraleer de pen weer inkt moet spuiten. De pers zag grosso modo vijf belangrijke redenen voor de mislukking van de coup: *Jeltsin*, interne verdeeldheid bij de junta, een gebrek aan kontrole over het leger, een onvolledige censuur, en de weerstand van de Sovjet-burgers.

ONDERSCHAT

Boris Jeltsin was zo moedig om als eerste de staatsgreep te veroordelen, op te roepen tot protestmanifestaties en een algemene staking. Al leken die oproepen zeker in het begin niet massaal opgevolgd te worden, het verzet kreeg hierdoor een naam en de burgers hoop. De populaire president van de Russische federatie maakte amok voor tien, belde met *Bush, Major en Mitterand*, klom op tanks, gaf perskonferenties bij de vleet, kondigde maatregelen aan die rechtstreeks tegen de verordeningen van het Komitee ingingen, verschanste zich in het ,,Witte Huis'' en liet zich daar beschermen door een massa aanhangers waarvan er enkelen zelfs het leven veil hadden voor de demokratie. De junta durfde het niet aan om het Russisch parlement met geweld in te nemen.

De vraag is zelfs of het leger bereid geweest is (zou zijn?) om grof geweld te gebruiken om de wil van het Komitee op te leggen. Zelfs bij de Zwarte Baretten, de Moskou-gezinde elitetroepen, waren er eenheden die zich achter het verzet schaarden. Heel wat waarnemers menen dat het leger gewoon geweigerd zou hebben om op het volk te schieten.

De leden van het Komitee hebben deze verdeeldheid bij het leger dus flink onderschat. Maar ze maakten nog meer fouten. Ze onderschatten ook de Sovjet-bevolking, die niet goedschiks opvolgde wat de junta verordende, ze onderschatten de pers, die zich niet zomaar liet vertellen wat er moest geschreven worden, ze lieten de internationale pers al helemaal de vrijheid van werken, het internationale telefoonverkeer kon ongehinderd plaatsvinden, de internationale luchthaven bleef geopend.

OVERGANGSFIGUUR

Al gauw liet zelfs de Kommunistische Partij van de Sovjet-Unie haar afkeuring van de staatsgreep merken. Ze vroeg van het Komitee voor de Noodtoestand een onderhoud met Gorbatsjov, maar toen was het eigenlijk al te laat: het liedje van de junta was uit. De leiders van de coup sloegen vergeefs op de vlucht, de troepen keerden terug naar de kazernes, en Gorbatsjov naar Moskou. Eén putschist schoot zich een kogel door het hoofd, en misschien beklagen de anderen zich nu dat ook niet gedaan te hebben. Ze werden immers in beschuldigd van hoogverraad, en op het einde van die gerechtelijke lijdensweg wacht eveneens een kogel.

Nauwelijks was ons weekblad verleden week naar de drukker, of de eerste berichten over de mislukking van de staatsgreep in de Sovjet-Unie sijpelden binnen. De Sovjet-Unie was blijkbaar al zo gewend aan de openheid en vrijheid dat een militaire diktatuur geen kans van slagen meer kreeg. Met een moedige Boris Jeltsin aan het hoofd van het verzet hebben de slecht voorbereide putschisten het slechts een goede 2,5 dagen uitgezongen. En Jeltsin ging door op z'n elan. Zonder blikken of blozen dikteerde hij Gorbatsjov de wet. Wetten die het westen van de ene verrassing in de andere verbazing brachten. Met een kwasi-ontbinding van de grote USSR als waarschijnlijk eindrezultaat.

De Sovjet-Unie na de coup trekt in niets meer op de Sovjet-Unie van voor de coup. Het westen viel van de ene verrassing in de andere verbazing. De mislukte staatsgreep betekende een reusachtige overwinning voor de hervormingsgezinden. Al wat naar KP, KGB, leger of andere vormen van traditionele macht ruikt, is verdacht geworden in de Sovjet-Unie. Het officierenkorps zal voor 80% (4/5de) gezuiverd worden, zo werd aangekondigd.

Meer en meer werd duidelijk dat de toekomst van de USSR meer in de handen van Jeltsin dan in de handen van Gorbatsjov ligt. En daaraan zal het feit dat Gorbatsjov ontslag nam als sekretaris-generaal van de Kommunistische Partij weinig aan veranderen. Wie weet is op het ogenblik dat u dit leest de KP al opgeheven of volledig buiten de wet gesteld. De kommunisten hebben het in het land van Lenin immers helemaal verkorven. Men kan zich afvragen hoeveel van de vele Leninstandbeelden nu nog op hun sokkel staan.

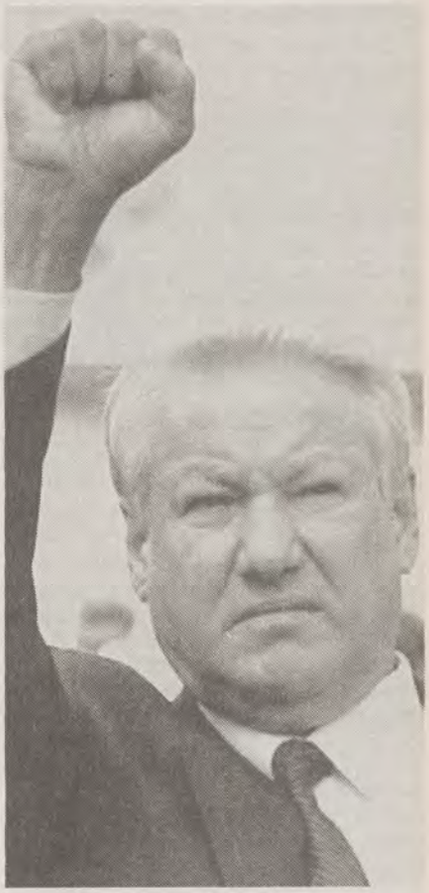

Boris Jeltsin greep zoveel macht dat men zich in de Sovjet-Unie en daarbuiten al ongerust begint te maken.
(foto reuter)

Jeltsin zette Gorbie ertoe aan om zijn voltallige regering te ontslaan en Jeltsingezinden te benoemen. Jeltsin zelf nam zomaar de bevoegdheid over de kommunikatiemiddelen van de unie-regering over, legde de Pravda en enkele andere kranten een verschijningsverbod op, liet beslag leggen op de archieven van partij en KGB, en weigerde tussendoor de eretitel van ,,Held van de Sovjet-Unie'' te aanvaarden. Zijn

▷

machtswellust was daarmee evenwel niet bevredigd. Hij wilde ook de sleutels op het kernarsenaal met Gorbatsjov delen, en is niet bereid om de Russen in de uiteenvallende Unie goedschiks in de steek te laten. In binnen- en buitenland werd het optreden van Jeltsin hier en daar al minder gesmaakt: zo demokratisch handelt de grote verdediger van de demokratie ook weer niet!

Toch wordt het ook met de dag duidelijker dat Gorbatsjovs rol zo goed als uitgespeeld is. Volgens het kritische weekblad *Moskovoskii Novosti* kan de niet verkozen president van de Sovjet-Unie slechts nog fungeren als de overgangsfiguur die vrije presidentsverkiezingen organiseert, waarna Jeltsin de scepter van een steeds verder ineenschrompelende Unie zal overnemen. Jeltsin verklaarde trouwens dat Gorbatsjov *gedeeltelijk ook verantwoordelijk is voor de staatsgreep*, omdat hij tenslotte het merendeel van de putschisten zelf benoemd had. En Gorbie, hij werd echt meelijwekkend, gaf zijn schuld toe...

GEEN UNIE MEER

Samen met de hervormers plukken ook de nationalisten in de opstandige republieken de vruchten van de konservatieve staatsgreep. Zolang ze kunnen rekenen op een demokratische meerderheid in hun republiek, zal niemand hen nog langer het recht op zelfbeschikking kunnen ontzeggen. Wat zes jaar glasnost en perestrojka niet vermochten, de macht van de oude stalinisten en behoeders van de Grote Sovjet-Unie te breken, lijkt nu plots binnen handbereik te liggen. De onafhankelijkheid leek nooit dichterbij. En uitgerekend dankzij een staatsgreep van konservatieve signatuur. De Baltische staten kregen eindelijk de internationale erkenning van hun onafhankelijkheid. Denemarken effende het pad voor het westen, en de EG volgde. België heeft hier een historische kans gemist om zelf de rol van het kleine Denemarken te spelen.

Toch vielen ook op dit front weer verrassingen te noteren. Dat de Baltische staten naar zelfstandigheid smachtten, was al langer geen geheim. Maar ook andere republieken willen uit het keurslijf van de Unie springen. Zoals de Oekraïne, de belangrijkste republiek na de Russische federatie, Georgië, Armenië, Moldavië, en ook Wit-Rusland. Op de speciale zitting van de Opperste Sovjet weerklonk er ook uit andere republieken onrust. Het Unieverdrag zal in zijn huidige vorm alvast een stille dood sterven. Even werd gevreesd dat er straks helemaal niets meer over zou blijven.

Gorbatsjov moest zijn hele gewicht in de schaal leggen, en kreeg steun van Jeltsin. Gorbie dreigde ermee ontslag te nemen als de Unie zou instorten. En toen scheen iedereen wat te schrikken. Hoewel dat deel van de wereld dat we de Sovjet-Unie noemden nog moeilijk een Unie genoemd kan worden, lijkt het voor de uit het Sovjet-karkan springende republieken toch aangewezen om niet alle banden met elkaar door te knippen. Eksperts stellen zich nu reeds de vraag of een aantal republieken met zelfbestuur wel levensvatbaar zijn. Verder vormt een uiteenvallende USSR voor de wereldgemeenschap een probleem van formaat, al was het maar omdat niemand dan weet hoe het verder moet met al die ingrijpende ontwapeningsverdragen en de kontrole over het immense kernarsenaal.

ROMANOV

Bovendien blijft de ekonomische puinhoop. De gerookte zalm van de KGB behoort al weer tot een ver verleden. Hopelijk grijpen Gorbatsjov of zijn opvolgers nu met beide handen de unieke gelegenheid om echt drastische ekonomische hervormingen door te voeren. Hervormingen die pijn zullen doen, zoals de situatie in de voormalige DDR aantoont, maar broodnodig zijn.

In het Bretoense St-Briac wacht intussen groothertog *Vladimir Kirillovitsj*. Hij is de zoon van de oudste neef van de laatste tsaar van Rusland, *Nikolaas II*. En hij gaf de dienstboden op zijn landgoed de opdracht zijn koffers te pakken. Want zijn land roept hem misschien wel terug. En dan is hij, een volbloed *Romanov*, geboren en opgevoed om tsaar te worden, bereid om de historische draad weer op te nemen. Inklusief de blijde intrede in Sint-Petersburg.

(pdj)

BEELDSPRAAK

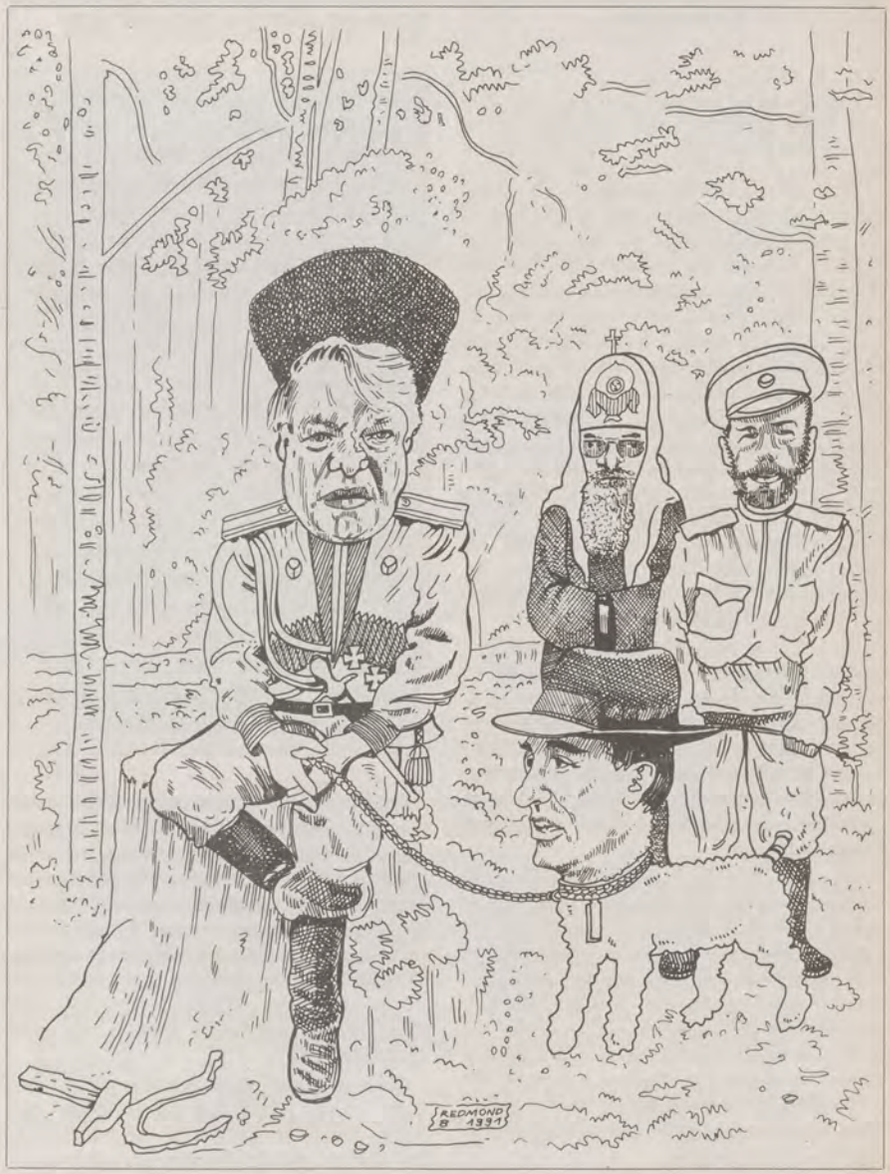

VANDENBERGHE SPAART KOOL EN GEIT

DE jongste maanden werd er vanuit ekstreemrechtse hoek geen moeite gespaard om de voorzitter van het IJzerbedevaartkomitee van de troon te stoten. Deze aanvallen op *Lionel Vandenberghe* maakten trouwens deel uit van een meer omvattende poging om de Vlaamse beweging te radikalizeren in konservatieve en separatistische richting. Ook *Richard Celis* van het ANZ kan er een woordje over meespreken. Uit protest hiertegen bood hij zijn ontslag aan. Want zij die het ontslag van Vandenberghe eisten schuwden bepaald geen laag bij de grondse kuiperijen. We brengen slechts de flink opgeklopte *sofa*-rel rond de verzen van *Van Wilderode* in herinnering, of de beschuldiging aan het adres van Vandenberghe dat hij tegen amnestie zou zijn, een belachelijke aantijging die het Vlaams Blok-blad in een speciaal IJzerbedevaartnummer van welgeteld 4 bladzijden nog eens schaamteloos herkauwde.

De druk op het IJzerbedevaartkomitee om met ,,harde taal'' voor de pinnen te komen was dus groot. En die druk heeft vruchten afgeworpen. Met als rezultaat dat het eerste deel van de redevoering van Vandenberghe nogal wat slogantaal bevatte, en niet altijd uitblonk in duidelijkheid, twee dingen die de voorzitter eigenlijk niet liggen. Met als rezultaat ook dat de positie van Vandenberghe in het IJzerbedevaartkomitee gevoelig versterkt is. Getuige de woorden van lof die het partijbestuur van het Vlaams Blok voor de redevoering over had, en de bijval die Vandenberghe nu plots in 't Pallieterke te beurt viel.

DERDE FAZE

Het is natuurlijk juist dat de staatshervorming blijft aanslepen, dat er nog steeds geen amnestie is, dat Vlaams-Brabant bedreigd wordt door grondspekulanten, en dat hiervoor ook Vlamingen verantwoordelijk zijn. Vandenberghe vergat hier evenwel bij te vermelden dat er sedert de staatshervorming van '88 toch ook wel iets binnengehaald is. Hij verweet de regering dat de *toegevingen van de eerste en de tweede faze niet gekompenseerd werden door de derde faze*, maar hij vergat die ,,toegevingen'' bij naam te noemen. Daardoor speelt Vandenberghe mee met hen die van alle akkoorden alleen het negatieve (waarbij het voorlopig niet gerealizeerde een toegeving genoemd wordt) zien maar niet de vooruitgang in de richting van zelfbestuur. Op die manier schiet er inderdaad niets anders over dan de kop in het zand te steken en *België barst* te roepen.

Natuurlijk, de Bedevaartvoorzitter is niet de voorzitter van een politieke partij, en de doelstellingen die hij formuleert *moeten* zelfs een stuk verder liggen dan wat momenteel politiek haalbaar is. Dat vormt juist een fundamenteel verschil tussen partij en beweging. Maar afgezien daarvan, mag de Bedevaartvoorzitter ook oog hebben voor de stappen die deze regering onder impuls van de VU in de richting van meer zelfbestuur gezet heeft.

De redevoering van de voorzitter van het IJzerbedevaartkomitee Lionel Vandenberghe bestond zoals het tema van de Bedevaart uit twee delen: Voor Vlaanderen, voor vrede. In het eerste deel nam Vandenberghe de rezultaten van het Stuyvenbergkonklaaf op de korrel, zette hij de nog niet verwezenlijkte Vlaamse eisen op een rijtje en riep hij de bewindsvoerders op om de Vlaamse autonomie ook in te vullen. Het tweede deel was een pleidooi voor het zelfbeschikkingsrecht van de volkeren overal ter wereld en een veroordeling van oorlog, geweld en wapenhandel.

In een vraaggesprek met *De Standaard* reageerde VU-vice-premier *Schiltz* onmiddellijk op het ,,falen'' van de regering waarvan ook de VU deel uitmaakt. *,,Ik moet me trouwens met klem afzetten tegen de verklaringen van de voorzitter van het IJzerbedevaartkomitee als die stelt dat de derde faze de toegevingen van de eerste en de tweede faze moet goedmaken''* aldus Schiltz. *,,Ik begrijp echt niet wat er goed te maken valt. Was de financieringswet dan in het voordeel van de Franstaligen?''*

MARTENS

De grootste kop van jut in de redevoering ▷

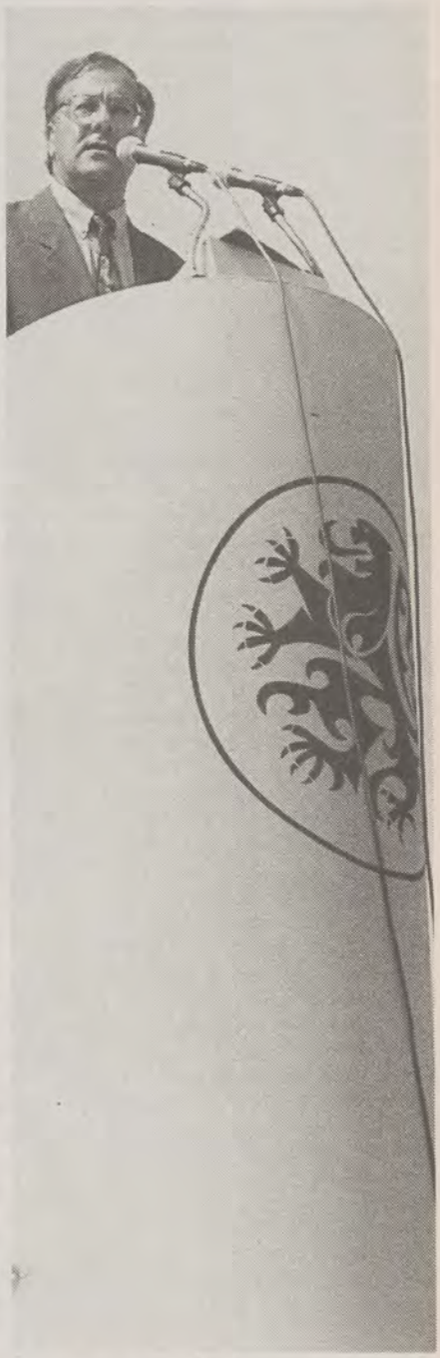

Onder druk van de konservatieven en separatisten in de Vlaamse Beweging sprak Vandenberghe ,,harde taal''. Zijn redevoering was bijna even fors als het spreekgestoelte... (foto dann)

Enigszins versuft door de verzengende hitte luisterden de talrijk opgekomen bedevaarders naar de toespraak van voorzitter Vandenberghe. Uit zijn rede bleek dat de Vlaamse Beweging niet anders kan dan aansluiting te blijven zoeken bij de jongeren. Dit ukje dat aan de lippen van de spreker gekluisterd hing, keek in ieder geval verstoord om toen onze fotograaf hem uit zijn gekoncentreerd luisteren haalde. **(foto Dann)**

was premier *Martens*, die ooit nog jeugdspreker geweest was op de Bedevaart. Verder positieve en negatieve kanten.

En wat de Vlaamse regering betreft: die blaakt onder *Gaston Geens* inderdaad niet van dinamisme, maar toch is de balans ook hier niet uitsluitend negatief. Men kan toch niet ontkennen dat de Vlaamse regering aanzienlijke middelen vrijmaakt om de problematiek van Vlaams-Brabant aan te pakken?

Vandenberghe haalde terecht ook uit naar de energie die in de Vlaamse beweging verloren gaat door onderlinge twisten en verdachtmakingen. Ook hiervoor zijn uitsluitend Vlamingen verantwoordelijk, zei de voorzitter. Maar ook hier zou wat meer duidelijkheid niet misstaan hebben: of mocht Vandenberghe misschien niet zeggen welke verenigingen en media binnen de Vlaamse beweging voor een strategie van verdeeldheid kiezen?

Vandenberghe zette verder de Vlaamse eisen van het Bedevaartkomitee uiteen. Hierachter kunnen ook de Vlaamse vrije demokraten zich scharen. Zo moet de derde faze bij de nieuwe legislatuur absoluut de eerste faze zijn, de Rand moet Vlaams en groen gehouden worden, het stemrecht voor EG-burgers moet aan welomschreven voorwaarden gekoppeld worden, de provincie Brabant moet gesplitst worden, Brussel mag niet de enige Europese hoofdstad worden, Voeren mag niet in de steek gelaten worden, en de sociale zekerheid dient gefederalizeerd.

VREDE

De voorzitter van het Bedevaartkomitee maakte ook een evaluatie van het Vlaamse beleid. Hij haalde daarbij o.m. uit naar de verzuiling in Vlaanderen, en naar de openbare omroep, die in de val getrapt is van de terreur van de kijkdichtheid.

Opvallend veel aandacht schonk Vandenberghe aan de vredesproblematiek en de internationale toestand. Hij hekelde o.m. de oorlogslogika van de Golfoorlog en stelde onomwonden dat de nieuwe wereldorde van Bush eerder op olie drijft dan op rechtvaardige strukturen.

Vandenberghe hield ook een warm pleidooi voor het zelfbeschikkingsrecht van de vele volkeren die momenteel verdrukt worden. Ons buitenlands beleid mag hier niet aarzelend afwachten. Toen de voorzitter de regering opriep om het voorbeeld van Denemarken te volgen en de Baltische staten te erkennen, oogstte hij een daverend applaus, veel meer trouwens dan met zijn veroordeling van het regeringswerk. Vandenberghe was ook tevreden dat er eindelijk een wapenwet kwam, maar vroeg zich af of die wel ver genoeg gaat. Hij pleitte verder voor de oprichting van een Vlaams vredesinstituut en noemde het uitblijven van amnestie een schande.

De Vlaamse Vrije Demokraten waren talrijk aanwezig op de Bedevaart. Naast de bijna voltallige parlementsfrakties waren ook de ministers Schiltz, Sauwens en Anciaux present. Hoewel Vandenberghe forse kritiek uitte aan het adres van de regering Martens VIII, zorgde deze er toch maar voor dat Vlaanderen onmiskenbaar groeit! (foto dann)

Tijdens de bloemenhulde stapten kinderen met hun ouders en grootouders van Toren naar puin. Simbolisch ilustreert dit dat de idealen van de Frontsoldaten van generatie op generatie worden doorgegeven. (foto Dann)

heette het dat *ook Vlamingen*, of, in het geval van de tamheid van de Vlaamse regering *uitsluitend Vlamingen* verantwoordelijk waren voor wat misloopt. We hadden van Lionel wat meer duidelijkheid verwacht. Of mocht de voorzitter van het Bedevaartkomitee misschien niet rechtuit zeggen dat de Volksunie alleen stond met haar vraag om het regeerakkoord volledig uit te voeren, ook onder de Vlaamse federale koalitiepartners? Door hier man niet man en paard niet paard te noemen, liet Vandenberghe het gat open voor het Vlaams Blok, dat na de bedevaart dankbaar verklaarde dat volgens de bedevaartvoorzitter ook de VU deelde in het ,,falen'' van de regering.

Wat om verschillende redenen niet waar is. Ten eerste al omdat Vandenberghe zoiets niet echt beweerd heeft, maar het ook niet ontkend heeft: hij wilde de kool en de geit sparen. Ten tweede omdat de geschiedenis de staatshervorming van '88 zal beschouwen als een van de belangrijkste gebeurtenissen van deze eeuw: hierdoor werd België een federaal land, laten we dat niet vergeten. Dat is toch geen klein stapje, het is een zevenmijlspas. De regering Martens VIII realizeerde heel wat meer dan een onvolledige derde faze.

En ten derde: de derde faze is wel degelijk meer dan een lege doos. We hebben de rezultaten van het begrotingskonklaaf van augustus verleden week reeds uitgebreid behandeld. Maar om te laten zien dat zelfs met die onvolledige derde faze nog onverhoopte rezultaten geboekt werden, publiceren we de balans ervan nogmaals, met zijn

▷

Tot slot wees Vandenberghe erop dat niemand de Bedevaart mag monopolizeren voor eigen partiële doelstellingen. En hij zette de bedoeling van de IJzerbedevaart voor alle duidelijkheid nog eens uiteen: *De Bedevaart is er voor alle Vlamingen die getuigenis willen afleggen van de drie frontidealen: zelfbestuur, nooit meer oorlog én godsvrede, onverbreekbaar met elkaar verbonden streefdoelen. En die drie doelstellingen willen we gerealiseerd zien langs democratische weg.* Spijtig genoeg viel dat bij sommigen in Diksmuide nog steeds in dovemansoren. Ze waren niet talrijk, maar ze waren er nog: de neonazi's en andere donkere groepuskules van *Ban de islam* tot *Voorpost* of *National Front*.

(pdj)

Ook Lionel Vandenberghe vond het een schande dat er nog geen amnestie is. **(foto dann)**

POSITIEF

RADEN

Principe van de rechtstreekse verkiezingen in de Grondwet, dat niet voor herziening vatbaar verklaard wordt, en bijgevolg onomkeerbaar is.

Ondubbelzinnige afschaffing van het dubbel mandaat tussen lidmaatschap van de Raad en de Kamer, evenzeer onomkeerbaar.

Niet-gelijktijdige verkiezingen voor Raden en Kamer, evenzeer onomkeerbaar.

Verkiezingen zullen in principe plaats hebben samen met de Europese verkiezingen. De toevoeging, op vraag van de VU, van de woorden *in principe* aan de tekst maakt het mogelijk dat de eerste verkiezingen ook vroeger dan 94 worden georganiseerd en verhinderen dat dient gewacht tot 99 als deze datum, omwille van welke reden dan ook, niet wordt gehaald.

Geen enkele toegeving aan de franstaligen inzake ekstraterritoriaal stemrecht.

INTERNATIONAAL

Verdragsrecht wordt door de Grondwet aan de Gewesten toegekend (nieuwe verworvenheid).

In artikel 68 van de Grondwet wordt de rol van de Eksekutieve n.a.v. het verdragsrecht van Gemeenschappen en Gewesten ingevoerd.

In september wordt er door een Bijzondere Wet een regeling van de internationale betrekkingen uitgewerkt.

Onmiddellijke uitvoeringsbereidheid: begin van een echt Vlaams buitenlands beleid.

FINANCIEEL

Eigen fiskale bevoegdheid voor de Gemeenschappen om opcentiemen of *kortingen* toe te staan:
- op de personenbelasting;
- op het kijk- en luistergeld.

Hierdoor wordt definitief een einde gemaakt aan de wafelijzerpolitiek voor de gemeenschapsbevoegdheden. De franstaligen zullen bijvoorbeeld bijkomende centen voor hun onderwijs zelf moeten betalen.

NEGATIEF

RADEN

Geen datum in Grondwet, dit heeft men ons niet gegund. Niet de datum is evenwel het belangrijkste, wel de uitvoering. Hierover wil de VU geen onduidelijkheid laten bestaan: voor ons is dit 1994.

Nog een bijzondere wet voor de uitvoering nodig en bijgevolg afhankelijk van de verkiezingen en politieke wil.

RESTBEVOEGDHEID

Niet gerealiseerd. De VU heeft tevens niet echt aangedrongen omdat dit riskant is omwille van de noodzaak voor de vastlegging van de eksklusieve bevoegdheden van de federale staat in de Grondwet. Hierbij willen we een aantal bevoegdheden, zoals de sociale zekerheid, niet definitief prijsgeven voor federalizering.

DEMOKRATISEREN — FEDERALISEREN

Sinds 1984 hebben de Volksuniejongeren officiële kontakten met de Jonge Demokraten (JD) uit Nederland. Deze kontakten kwamen pas tot stand na langdurig en grondig onderzoek van elkaars partijprogramma en na het moeizaam overwinnen van veel weerstanden aan beide zijden. VUJO vindt de kontakten met de Jonge demokraten van uitzonderlijk belang naar de toekomst toe. Zo kan bvb de VU Vlaamse Vrije Demokraten, die zich zorgen maakt over de toekomst van het Nederlands in Europa moeilijk zonder een betekenisvolle gesprekspartner boven de Moerdijk. Maar bekend maakt bemind.

Sinds kort bestaat er binnen J.D. een internationale werkgroep, waarvan de helft van de leden JD'ers en de andere helft VUJO'ers zijn. In de eerste plaats zal gewerkt worden rond het tema kultuurpolitiek. Wat is kultuurpolitiek? Hoe laat je de kulturele eigenheid tot uiting komen? Wat is de rol van het kultureel bewustzijn in de maatschappij? Wat bedreigt (onze) kultuur? Daarnaast staat de positie van het Nederlandse kultuurgebied in het eengemaakte Europa ter diskussie. Wat zou die positie moeten zijn, en hoe bereiken we dat? De tweede taak van de werkgroep is de jaarlijkse organisatie van een studieweekend JD-VUJO. Tot slot wil de werkgroep het kontaktforum zijn tussen JD en VUJO.

Dit jaar is het de beurt aan VUJO om het studieweekend te organiseren. Dit gezamenlijk weekend zal doorgaan in de jeugdherberg 't Paddevenne te Hofstade van 6 tot 8 september e.k. Het vervolmaken en realiseren van demokratie in de samenleving is voor beide jongerenorganisaties steeds een belangrijke bekommernis geweest. Beide hebben hun wortels immers in de woelige jaren '60, toen Europa door een echte demokratiseringsgolf overspoeld werd. Echt boeiend wordt het als men weet dat Nederland en Vlaanderen naast een aantal niet te onderschatten verschilpunten een verrassende hoeveelheid gelijkenissen vertonen op maatschappelijk, staatkundig en sociologisch vlak. Over de grens kijken naar een herkenbare samenleving met herkenbare problemen is verrijkend. Daarom viel de keuze op het thema: demokratiseren is federaliseren.

Zowel Nederlandse als Vlaamse professoren zijn te gast in Hofstade. Zo wordt vrijdagavond het studieweekend geopend met een referaat over demokratisering in Nederland en Vlaanderen. Hoe worden de problemen met de demokratie in Nederland geanaliseerd, welke voorstellen ter verbetering worden geformuleerd, wat kan Vlaanderen daarmee doen? En omgekeerd...

Zaterdag 7 september is *Drs J. J.Pelle*, verbonden aan de Erasmus Univ. van Rotterdam aan de beurt. Hij heeft het over de ,,Invloed van de burgers op het bestuur, het hoe en waarom ,,. In de namiddag wordt er gewerkt rond de thema's decentralisatie, demokratie en Europa en de relatie parlement-regering. Tot slot krijgen we op de zevende dag een politiek debat tussen *Nelly Maes* en *Hans Jekel* (politiek sekretaris dagelijks bestuur D66) over demokratisering.

Op hun vorige kontaktdag werd het landelijk bestuur van de jonge Demokraten gekiekt. Ze zien er wel jong uit, die Demokraten!

Zoals u ziet een gezonde hap politiek tijdens een goed voorbereid weekend. Maar laat U niet afschrikken, het aangename wordt beslist aan het nuttige gekoppeld. Zaterdagavond gaan VUJO-ers en JD-ers op zoek naar de beruchte bende van Nijvel. Het onderzoek wordt geleid door de twee knapste gastheren.
Al wie geïnteresseerd is kan onderstaand deelnamestrookje invullen. Wie zich inschrijft ontvangt vooraf een werkmap, zodat je niet onvoorbereid in 't Paddevenne aankomt.

Greet Claes

DEELNAMESTROOKJE

Invullen en voor 5 september '91 terugsturen naar VU-Jongeren, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel:

Ondergetekekende (naam): _____

Adres: _____

Tel.: _____ **neemt deel aan VUJO-JD weekend in Hofstade.**

Ik stort 600 fr kostprijs op Bankrekening nr. 435-0256851-75 van VUJO.

Datum en Handtekening

_____

DE RAADSELACHTIGE GLIMLACH VAN GERARD ROMSEE /1

GERARD ROMSEE werd geboren op 11 oktober 1901 te Guigoven, een klein Limburgs dorpje halverwege Tongeren en Alken. De familie was eigenlijk afkomstig uit Wallonië maar het was in Limburg dat vader Romsée rentmeester werd.

Reeds zeer jong begreep Gerard Romsée dat er op de wereld heel wat meer te doen viel dan veel geld te verdienen en een schitterende karrière op te bouwen. Na zijn humaniora trok hij naar Leuven waar hij Thomische Wijsbegeerte en Rechten ging studeren. Vlaamsgezind en sociaal bewogen stond de Vlaamse ontvoogding centraal in zijn politiek denken.

KVHV-STUDENT

Aangeboren voornaamheid deed hem afstand nemen van het zo geroemde ,,dolle'' studentenleven. Wel nam hij een leidende rol op zich in de Vlaamse studentenbeweging, als ondervoorzitter van het ,,Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond Leuven'' en als voorzitter van het ,,Sint Thomas-genootschap''.

Het einde van het akademiejaar 1923-1924 en bijna het ganse akademiejaar 1924-1925 verliepen bijzonder woelig te Leuven in het kader van de vernederlandsing van de universiteit. Op 12-13 en 14 april 1924 had te Leuven het ,,Groot-Nederlandsch StudentenKongres'' plaats. Alles verliep vlot en suksesvol, ondanks de uitdagingen van een groepje franstalige, fascistische en belgicistische studenten.

In de vroege ochtend van 15 april echter werd de Westvlaamse student Berten Vallaeys levensgevaarlijk gewond door een revolverschot, afgevuurd door de Waalse student G. Colbach, belgicist met fascistische simpatieën en kontakten met de ,,Action Française''. Mede door de uiterst langzame genezing van Berten Vallaeys, geraakte de akademische overheid en het KVHV op steeds meer gespannen voet. De akademische overheid trof maatregelen. Goed, het KVHV zou de zijne nemen.

Gerard Romsée verklaarde zich openlijk solidair met de eerste van de universiteit weggezondene: Paul Beekcman, voorzitter van het KVHV. Op 30 oktober 1924 werd hij daarop zelf van de universiteit uitgesloten. Hetzelfde lot was ook zes andere studenten beschoren, terwijl nog een achttal tijdelijk geschorst werden.

Het bericht van zijn wegzending werd thuis, te Guigoven, niet bepaald entoesiast onthaald en een boze vader Romsée zette zoon Gerard aan de deur. De toekomstige volksvertegenwoordiger vond dan onderdak bij een tante te Wellen.

Op 14 april van dit jaar, nu vijftien jaar geleden, overleed te St.-Lambrechts-Woluwe Gerard Romsée, een zeer merkwaardige figuur uit het Vlaamsnationalisme. Of er ooit een volledige biografie over deze man zal verschijnen valt sterk te betwijfelen. Eerder gesloten – sommigen spreken van een zekere bedeesdheid – voornaam, oprecht vroom, hoffelijk, eerlijk, ernstig, vriendelijk (zijn eeuwige glimlach bleef hem ook tijdens zijn proces bij), wist hij zich steeds te omgeven met een zekere waas van geheimzinnigheid en teruggetrokkenheid. Daarbij kwam dat hij bij zijn vrijlating (1951) beloofde ,,geen moeilijkheden te zullen maken'' en voelde hij zich dus door een zwijgplicht gebonden.

Hardnekkig zette Gerard Romsée door en werd doctor in de Rechten voor de Centrale Eksamenkommissie. De jonge advokaat was eerst verbonden aan de balie van Antwerpen en later aan deze van Brussel.

Zijn Leuvense moeilijkheden hadden hem toen reeds een zekere bekendheid gegeven, temeer daar hij in 1927 binnen het Katholiek Vlaamsche Oud-Hoogstudentenverbond opkwam voor amnestie, de Groot-nederlandse eenheid en de Vlaamse zelfstandigheid.

De verkiezingen van 29 mei 1929 betekende een ware doorbraak voor de Vlaamsnationalisten. Het stemmenaantal steeg van 5,20 % in 1919 naar 11,65 % in 1929. Het aantal volksvertegenwoordigers steeg van 6 naar 10 (Leo Vindevogel en Victor Delille niet meegerekend). Bovendien werden de Vlaams-nationalisten voor het eerst in de Senaat vertegenwoordigd (3 rechtstreeks verkozenen + 1 provinciale senator). In Limburg braken de Vlaams-nationalisten voor het eerst door, als *,,een uitgesproken katholieke formatie''* (H. Elias). (Men dient hierbij duidelijk onderscheid te maken tussen katolieke Vlaams-nationalisten en de zogenaamde ,,staatskatolieken.) Het sukses was niet in het minst te danken aan het feit dat de nog jonge beweging over ongemeen populaire leiders beschikte: H. Ballet, S. Lindekens, J. Hermans en vooral G. Romsée, die als volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Tongeren-Maaseik gekozen werd. (S. Lindekens werd senator.)

De sterke positie van Gerard Romsée in Limburg wordt mede verklaard door zijn grenzeloos dienstbetoon en zijn diepkristelijke geloofsovertuiging. Immers uitgerekend in de jaren 1928-1929 was het Vlaamsnationalisme in een hevig konflikt met de bisschoppen gewikkeld. Als diep-kristen gelovige bewees Romsée dat katoliek en Vlaams-nationalist zijn helemaal niet onverenigbaar was, wat een belangrijke troef was in de strijd tegen de staatskatolieken, die in Limburg de machtigste partij vormden.

Gerard Romsée bleef ijveren voor de Vlaams-nationale gedachte in Limburg, maar nam steeds een gematigde houding aan.

DEMO-FEDERALIST

Voorstander van een federale oplossing — die in de jaren dertig wel in het zicht leek — was hij helemaal niet antibelgisch gezind. In de daaropvolgende jaren — telkens weer herkozen — bleef Romsée zijn houding getrouw. Geen zinnig mens kan beweren dat hij een ,,fascist'' was en zeker geen ,,nationaalsocialist''.

In eigen rangen stond hij meer dan eens aan kritiek bloot. Hendrik Borginon vond Romsée te ,,klerikaal'', uiterst rechtsen noemden hem een ,,demo-federalist''. Lid van de Raad van Leiding van het eind 1933 opgerichte VNV, was hij het die in 1936 het akkoord REX-VNV voorbereidde (8 oktober 1936). Voor één keer was Léon Degrelle hierbij wel zeer realist wanneer hij begreep met een zeer hoffelijk maar ook een zeer handig tegenstander, die goed wist wat hij wilde, te doen te hebben. Samen met H. Borginon en H. ELias lukte Gerard Romsee erin het beginselakkoord Katholieke Vlaams Volkspartij-VNV tot stand te brengen (8 december 1936). In 1939 werd hij voorzitter van de Vlaams-nationale Kamerfraktie (16 man sterk).

In de Kamer kwam hij in dezelfde jaren dertig herhaaldelijk naar voren met ondermeer een wetsvoorstel inzake de taalregeling in het gerecht en inzake amnestie.

In Limburg zelf toonde G. Romsée zich weer de handige politikus wanneer hij verklaarde dat het Limburgse KVV niet ontbonden werd, maar wel als KVV tot het VNV zou toetreden. Gezien de toestand in Limburg bleek dit een zeer voorzichtige en wijze formulering, het katolieke element werd aldus niet genegeerd.

Op 5 september 1939 verklaarde Romsée, in naam van de Vlaams-nationalistische fraktie in de Kamer, de neutraliteitspolitiek van de regering volledig te steunen, maar drong er met klem op aan van de ontstane toestand geen misbruik te maken om de taalwetten te overtreden.

In heel de periode 1929-1939 had hij zich een gematigd maar beginselvast man getoond, taai in de strijd om het doel te bereiken. Ook al was hij het binnen het VNV lang niet altijd met alles en iedereen eens, er was niemand te vinden, die twijfelde aan zijn eerlijkheid en trouw. Een uiterst begaafd man, een bijzonder bekwaam diplomaat, die mede door zijn hoffelijkheid vlot omging met andersdenkenden, ook Franstaligen.

Gerard Romsée: geen zinnig mens kan beweren dat hij een fascist of een nationaal-socialist was. Uiterst Rechts noemde hem een ,,demo-federalist''...

DE BEZETTING

Wanneer op 10 mei 1940 Duitsland België binnenvalt, komt de naam Romsée niét voor op de lijsten van de ,,verdachten''. Tijdens de meidagen 1940 bleef hij te Brussel en onderhield voortdurend kontakt met regering en parlement.

Op 11 mei reeds ontvingen eerste minister H. Pierlot en minister van Justitie P.E. Janson, in gezelschap van de ministers A. De Schrijver en E. Soudan, de Vlaams-nationalisten G. Romsée, H. Borginon en E. Van Dieren (geen VNV'er). De drie mannen protesteren heftig tegen de willekeurige aanhoudingen van zo veel ,,verdachten'' (heus niet allemaal VNV'ers, maar ook vaderlandslozen, rexisten, dinaso's, joden e.a.). Het is Romsée die er op aandringt dat E. Van Dieren en H. Borginon door de Vlaamsnationalisten aangeduid worden om het kontakt met de regering te bewaren en ze desnoods te vergezellen naar het buitenland.

Het is weer Romsée die er bij Staf de Clercq — na enkele dagen aanhouding vrijgelaten — op aandringt met de regering naar Frankrijk te gaan opdat de Duitsers zijn naam niet zouden kunnen misbruiken bij de Vlaamse soldaten. De Clercq moest echter onderduiken, toen hem een tweede arrestatie dreigde. Wanneer op woensdag 15 mei de regering besluit te vluchten, ontvangt minister P.H. Spaak samen met de ministers A. De Schrijver en Ch. d'Aspremont-Lynden in zijn kabinet Romsée. De Limburgse volksvertegenwoordiger wil weten wat er nu moet gebeuren. De volgende dag, 16 mei, krijgt hij de namen van drie belangrijke figuren, die in naam van de vluchtende regering instrukties zullen verschaffen. Het zijn Alexander Galopin, goeverneur van de Société Générale, Max-Léo Gérard, oud-minister en en voorzitter van de Banque de Bruxelles en professor Fernand Collin, voorzitter van de Kredietbank. Volgens een latere nota van Max-Léo Gérard drong Spaak erop aan buiten Fernand Collin nog andere Vlamingen op te nemen. Hierbij werden o.a. de namen genoemd van L. Bekaert en professer Em. Van Dievoet.

Dé leidersfiguur bij deze mensen was Alexander Galopin (1879-1944), een op z'n zachtst uitgedrukt nogal raadselachtige figuur tijdens WO II. Galopin onderhield kontakten met Berlijn en Londen, met kollaboratie en verzet en werkte een rechtvaardiging uit voor de ekonomische kollaboratie. Voor deze vorm van kollaboratie waren er zeker argumenten pro te vinden (tewerkstelling van arbeiders die anders naar Duitsland zouden gebracht worden, de voedselvoorziening, enz.) maar niettemin bleef ze in strijd met artikel 115 van het Strafwetboek. Na de oorlog werd de aan Alexander Galopin gegeven opdracht dan ook geminimaliseerd door de ,,Londenaars'', tegen alle bewijzen in. Alexander Galopin was echter op de eerste plaats een man die zeer veel, té veel wist over té veel mensen en té veel toestanden. In verband met de dodelijke aanslag op hem in februari 1944 bestaat er overigens een getuigenis volgens dewelke de leden van het Veiligheidskorps van de DeVlag bij deze moord handelden op rechtstreeks bevel van *,,Himmler via Junglcaus en Canaris''*.

27 mei 1940: koning Leopold besluit in akkoord met het hoofd van de Belgische generale staf de Duitse eis tot een onvoorwaardelijke kapitulatie te aanvaarden. De wapenstilstand ging in op 28 mei om 4 uur. Volgens een aanvullend protokol mochten de Belgische officieren hun wapens behouden en bleef de koning — weliswaar als krijgsgevangene — in het land (Laken tot 7 juni 1944). De vorst was dus gescheiden van

▷

de regering, die naar Frankrijk en later deels naar Londen uitweek.

Het VNV doet niets en wacht af wat er komen gaat. Er werd slechts één belangrijke beslissing genomen: in geen geval mocht er een tweede Aktivisme komen. Voor vele, zoniet de meeste traditionele ,,patriotten'' is de oorlog ten einde en is Duitsland de overwinnaar. Zij willen dan ook een regering vormen onder Duitse bezetting.

De Vlaamse ,,extremist'' G. Romsée gaat daarmee niet akkoord, tot verwondering van velen. Wel legt hij op 20 juni 1940 samen met mr. Edmond Van Dieren klacht neer tegen de auditeur-generaal Ganshof van der Meersch, algemeen verantwoordelijk geacht voor de deportaties van mei 1940 en tegen senaatsvoorzitter R. Gillon en kamervoorzitter F. Van Cauwelaert. Deze aanklacht werd door iedereen — in zover niet alleen door de materiële beslommeringen van het ogenblik in beslag genomen — goedgekeurd. De regering Pierlot kon bij de bevolking vrijwel alleen op antipatie rekenen. Haar houding tegenover Leopold III, de voor de vorst beledigende redevoeringen van Limoges, inzonderheid van de Franse eerste minister F. Reynaud, de moordpartij van Abbeville, de spooktreinen, enz., het was alles niet van aard om de gemoederen te bedaren. Een objektief gerechterlijk onderzoek in verband met de arrestaties en deportaties leek dan ook meer dan gewenst.

TE GEMATIGD

Wanneer de ontstuimige propagandaleider van het VNV Reimond Tollenaere na 21 juni 1940 terug in België is, eist hij het ontslag van Romsée uit de Raad van Leiding. Voor Tollenaere is de kalme, voorzichtige Limburger geen man van ,,deze nieuwe tijd''. De meer gematigde leden van de Raad willen echter juist Romsée behouden om zijn scherpzinnigheid, kalmte en degelijkheid. Te midden van al dit geharrewar binnen het VNV krijgt Romsée van sekretaris-generaal Raymond Delhaye (Volksgezondheid) het verzoek naar Frankrijk te gaan als Kommissaris-generaal voor de vluchtelingen. Romsée neemt het aanbod met beide handen aan, temeer omdat het hem (naar zijn eigen zeggen later) de gelegenheid bood buiten de politieke geschillen in het land te blijven zonder dat het tot een open breuk kwam met

ADVERTENTIE

KEUKENS - SANITAIR - VERWARMING

VAN DER CRUYS

Assesteenweg 240, TERNAT
Tel. 582.29.15

Toonzaal alle dagen open
van 9-19 u. Zondag gesloten.

Paul-Henri Spaak, onder zijn traditionele grote hoed, ontbood reeds op de vijfde dag van de Duitse bezetting G. Romsée. Dit feit duidt op de vooraanstaande positie die het Vlaams-nationaal kamerlid innam... (foto VUM)

zijn politieke vrienden. De kollega's van Gerard Romsée bij deze missie zijn ondermeer prins L. de Merode en professor Korneel Heymans (Nobelprijs Geneeskunde 1938).

Objektief en onpartijdig, maar koppig en hardnekkig verdedigt Romsee er de belangen van Vlamingen en Walen. Tegen Franse en Duitse diensten in handhaaft hij het Belgisch standpunt. Tijdens zijn verblijf te Vichy zoekt hij kontakt met de leden van de gevluchte regering Pierlot, iets wat de meeste Belgische ,,patriotten'' vermijden. Men kan zich toch niet kompromitteren met lieden die de vorst beledigen! Gerard Romsée wil echter de stand van zaken van hen zelf vernemen. Uit de gevoerde gesprekken valt maar één konklusie te trekken: er is geen Belgische regering meer. H. Pierlot en P.H. Spaak vragen niet beter dan kontakt te leggen met de Frans-Duitse wapenstilstandskonferentie te Wiesbaden. Bijgevolg traden artikel 5 van de wet van 10 mei 1940 en de bepalingen van het Burgerlijk Mobilisatieboekje, dat de plichten van het rijkspersoneel in oorlogstijd bepaalde, in werking.

GOEVERNEUR

In België staan de gebeurtenissen ondertussen ook niet stil. Zo kan goeverneur H. Verwilghen van Limburg zijn ambt niet terug opnemen volgens een Duitse verordening. De toenmalige sekretaris-generaal J. Vossen wil Romsée overhalen dit ambt te aanvaarden. Deze aarzelt echter, wil het voor en tegen afwegen en vooral wil hij advies vragen aan de stadhouder van de Brusselse balie L. Braffort. De stafhouder vindt het aanvaarden van het goeverneurschap *ad interim* gewoonweg een vaderlandse plicht, meer nog ten uitzonderlijke titel zorgt L. Braffort er voor dat de Limburger ingeschreven blijft als advokaat bij het Hof van Beroep te Brussel. Hierop aanvaardt Romsee de benoeming (15 september 1940 tot eind april 1941). Vooral — zoals hij later zelf zou verklaren — omdat het hem de kans gaf zoveel mogelijk buiten de politiek te blijven en zich bezig te houden met sociale en administratieve opdrachten. Om elke schijn van partijdigheid te vermijden neemt hij ontslag uit de Raad van Leiding van het VNV.

Bekwaam, stipt en toegewijd kwijt hij zich van zijn opdracht. Elke poging van Staf De Clercq hem ertoe te brengen zich als VNV-goeverneur te manifesteren wijst hij van de hand, wat bijna tot een open breuk leidt tussen de Vlaams-nationalistische Romsée en het VNV.

Duitsland stond in die periode op het hoogtepunt van zijn macht en slechts zeer weinigen rekenden op een uiteindelijke Duitse nederlaag. De goeverneur van Limburg kiest echter helemaal geen partij, gedraagt zich zo ,,onpolitiek'' mogelijk en neemt een zeer afwachtende houding aan, wat dan weer niet zo dadelijk begrepen wordt, ook niet door de ,,goede patriotten''.

Mija Proost

Volgende week:

DE POLITIEK VAN HET MINSTE KWAAD

VLAAMSE KUNSTFILMS NAAR INTERNATIONALE VERSPREIDING

Het monumentale filmprojekt Van Eyck-Brueghel-Rubens, naar een persoonlijke visie, tekst en scenario van *Harold Van de Perre* (zelf beeldend kunstenaar), in regie en realisatie van *Anton Stevens* (regisseur BRTN-Kunst), mag zich verheugen in internationale erkenning en internationale verspreiding.

De films genieten belangstelling en aankoop in meerdere Europese landen. Inmiddels ondertekende Vision on Art en de BRTN ook een akkoord met de *Roland Collection uit Londen*. De collection is een stichting die gespecialiseerd is in de verspreiding van kunstfilms op het hoogste niveau, en dit in het volledige *Engels taalgebied*. Het betreft in totaal *82 landen*, waarin de kunstfilms verspreid zullen worden naar de diateken van musea, universiteiten, instituten en akademies, en nadien de kulturele TV-kanalen. De belangrijkste markt situeert zich uiteraard in de USA.

Met dit akkoord zijn de Van Eyck-Brueghel- en Rubensprodukties de eerste Vlaamse kunstfilms die in deze prestigieuze kollektie zijn opgenomen. De stichter en leider van dit bedrijf, Antony Roland (uit de school van Kenneth Clark en zelf maker van kunstfilms) geeft aan deze drie Vlaamse films een bijzondere plaats in zijn katalogus, omdat hij bijzonder gelooft in de aanpak en de impakt van de persoonlijke visie die deze films kenmerken.

Pieter Brueghel I, De Triomf van de Dood (detail). Van de Perre legt de nadruk op de beeldende taal en de poëtische boodschap van de Vlaamse meesters.

Intussen werd ook in Moskou gunstig gereageerd op de films. Van Eyck werd met sukses vertoond in de akademie voor kusten. En *Avi-Moscou*, een Russische stichting voor het realiseren en het verspreiden van kunstfilms, beoogt ondermeer de Russische kunstschatten in filmreeksen naar het grote (vooral Europese) publiek te brengen. Zij nodigden Harold Van de Perre, Vision on Art en Escovi uit voor een plan van samenwerking en uitwisseling. Een principieel akkoord werd reeds ondertekend te Moskou. Nu wordt gewerkt aan de praktische uitwerking. Vermelden wij nog dat de film over Van Eyck, die in 1990 op het TV-scherm kwam, te Montecarlo dat jaar de prestigieuze URTI-prijs behaalde, en nadien werd gelauwerd in het Unesco-festival te Parijs als de beste pedagogische film over kunst.

Inmiddels behaalde de Brueghel-film de eindselektie voor de prijzen van het Unesco-festival 1991 te Parijs, en voor gelijkaardig kunstfilm-festival te Tokio. De prijswinnaars worden tijdens de festivalweken eerlang bekendgemaatk. Voor de Italia-prijs 1991 stuurde de BRTN de Brueghel-film in. De Rubens-film wordt uitgezonden op BRTN-TV in het voorjaar 1992.

Dit alles is een co-produktie van BRTN, Vision on Art, Escovi-ASLK en Lotto. De Brueghel-film kwam dit jaar in maart op het BRTN-TV-scherm op een al te laat uur.

Op 3 en 10 september e.k. wordt deze tweedelige film opnieuw uitgezonden, nu op BRTN 2, om 20u.30.

WATOU: EEN ZOMER LANG POEZIE

Duizenden geïnteresseerden bezochten tijdens de voorbije weken het poëzieprojekt *„Alleen in mijn gedichten kan ik wonen"*, dat nog tot en met 8 september elke dag van 14 tot 19 uur te verkennen is. Het Westhoekdorp Watou bloemleest een zomer lang belangrijke dichters uit Vlaanderen en Nederland en die poëten vinden een tweede woning in het werk van een verwante beeldende kunstenaar. Ook de straten, de pleinen, het 17-de eeuwse Douviehuis en het dorpsteatertje geven aan de Nederlandstalige poëzie-periode 1950-1990 een boeiende schaalvergroting. Een dorp is woord geworden.

CODADAG

Op zondag 8 september '91 sluit Watou de poëziezomer 1991 af met een Codadag. Reeds vanaf 10 uur zijn op die dag de 25 poëzieprojekten te bezoeken en twee topevenementen zorgen voor een waardige apoteose.

Van 14 tot 18 uur leest in de gestileerde Douvietuin de „fine fleur" van de Vlaamse en Nederlandse dichters uit eigen werk: Hugo Claus, Herman de Coninck, Jozef Deleu, Charles Ducal, Luuk Gruwez, Miriam Van hee, Stefan Hertmans, Geert van Istendael, Roland Jooris, Rutger Kopland, Ed Leeflang, Marcel van Maele, Roger M.J. de Neef, Leonard Nolens, Hedwig Speliers, Eddy van Vliet, Anton van Wilderode. Zij worden vooraf kort geïnterviewd door Martin Coenen. Tussendoor speelt de Fondy Riverside Bullet Band. Tentenarchitekt Fonck zorgt met hemelsblauwe zeilenkonstrukties voor beschermen tegen regen en/of te felle zon.

Om 18u.30 heeft in de Sint-Bavokerk de wereldkreatie plaats van tien komposities door het Nieuw Vlaams Symfonieorkest onder leiding van Marc Desmet met werken van Karel Goeyvaerts, Lucien Goethals, Lucien Posman, Daniël Gistelinck, Willy Verdievel op basis van gedichten van Paul Snoek, Gust Gils, Tom Lanoye, Anton van Wilderode, Miriam Van hee, Hugues C. Pernath, Luuk Gruwez, Dirk van Bastelaere, Erik Spinoy en Gwij Mandelinck.

Info: 057/38.80.93
Genummerde kaarten:
— Poëzie in levende lijve: dichters lezen uit eigen werk: 200 fr. (in voorverkoop).
— Kreatie van tien poëtische komposities: 200 fr. (in voorverkoop).
Ticket voor beide manifestaties: 300 fr. (in voorverkoop), via overschrijving op bankrekening 712-1001993-66, Kapelaanstraat 2, 8978 Watou-Poperinge.
Er kan ook gereserveerd worden op het nummer 057/38.85.03.

PUUR NATUUR

In een eerdere bijdrage (WIJ nr. 26 van 28 juni) bespraken wij het boek *De Parkwachter vertelt over een wildpark in Afrika* van Walter Gansemans, uitgegeven in de reeks *Actief in de natuur* bij uitgeverij Casterman. In deze serie gaan kinderen van 7 tot 11 jaar met een gids op stap en maken ontdekkingstochten waarbij ze veel bijzonderheden van de natuur leren kennen. De boekjes zijn fraai geïllustreerd met kleurenfoto's en rijkelijk voorzien van verhelderende tekeningen. Het trefwoordenregister en de pagina's waar informatie over de fauwna en flora samengevat staat maken dat de reeks een onmisbare edukatieve waarde bezit. Reeds negen titels verschenen: zo kan men uit op avontuur met een boswachter, een boer, een kustvisser, een berggids, een vogelkenner, een natuurgids een tuinman, een parkwachter, en nu ook met een veldbioloog.

OP STAP

In *De veldbioloog vertelt over het leven in het water en in de grond* gaat veldbioloog Michel Dethier op stap met zijn zoon Tim en diens vriendjes Bas, Laura en Wendy. Ze verkennen meren en rivieren, ze wandelen in moerasland waar geelgerande waterroofkevers, schietmotten, waterjutters en nog vele andere insekten te vinden zijn. Ook analiseert Michel, samen met z'n jeugdige assistenten verschillende bodemsoorten. Eenmaal thuis onderzoeken ze hun vondsten met een loep en een mikroskoop. Ze doen de ene ontdekking na de andere. Dit boekje is de neerslag van de wonderbaarlijke zoektocht van het vijftal. Een aanrader voor elke veldbioloog in spe!

Val voor bodembewoners in stromend water

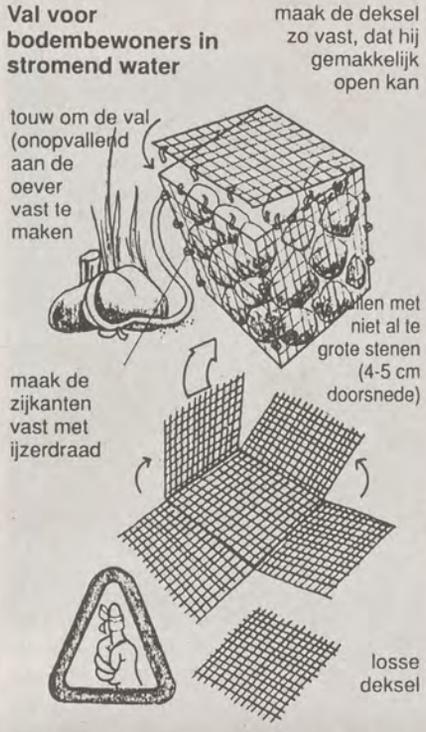

De *Actief in de natuur*-boekjes zijn verlucht met verhelderende tekeningen.

SPEURKONIJN

„Groene" kinderboekjes doen het blijkbaar goed want eveneens bij Casterman verscheen *Stijn redt het bos* van Pierre Coran met plaatjes van Merel. De reeks boekjes met Stijn het speurkonijn in de hoofdrol hebben als doel het milieubewustzijn aan te scherpen bij lezertjes vanaf 6 jaar.

Wegens ziekte van de boswachter zien de dieren van het bos zich genoodzaakt om een soort van komitee op te richten, want de mensen kappen de bomen om. Het bestuur van de „bos-denkers" richt zich tot Stijn het speurkoniijn. Stijn bedenkt een listig plan om de snode houthakkers weg te jagen...

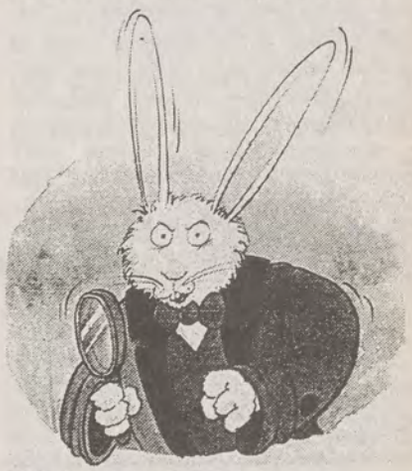

Stijn het speurkonijn.

Grote schreefloze letter en de één- en tweelettergrepige woorden maken de tekst aantrekkelijk voor de prille „milieu-aktivistjes". Af en toe komt een moeilijk woord geïsoleerd voor in de eenvoudige tekst, wat ideaal is om de woordenschat uit te breiden. De kleurrijke en vrolijke tekeningen maken van dit boekje ook een echt kijkboek, maar ook als voorleesmateriaal zijn de avonturen van Stijn uiterst geschikt.

(ts)

— De veldbioloog vertelt over het leven in het water en in de grond. Michel Dethier. Uitg. Casterman. 1991. 56 blz., 395 fr.
— Stijn redt het bos. Pierre Coran en Merel. Uitg. Casterman. 1991. 32 blz., 195 fr.

ADVERTENTIE

Bij ons bent u thuis.

meubelcentrale heylen

Leuvensesteenweg 781, **KORTENBERG (Erps-Kwerps)** - 02/759.89.91
Baan naar Bree 123, **PEER (meubelboulevard peer)** - 011/63.39.39.
Zondag open van 10.30 tot 18 uur. - Dinsdag gesloten. - Andere dagen open van 9.30 tot 19 uur.

THOMPSON EN POPERINGSE MARKTROCK RONDEN ZOMER AF...

Als je volgend weekeinde langs de Westhoek passeert kan je te Poperinge-aan-de-Schreve de vijfde uitgave van Marktrock meemaken. Het is tot één der grootste ééndaagse-gratis-festivals uitgegroeid, met zeven groepen op een rij, waarvan vier bij ons! Morgen zaterdag kan je dus vanaf 14 uur (tot even over middernacht) eerst de Kortrijkse formatie *Tex* aan het werk horen rond spilfiguur Mark Librecht. Waarna de Leuvenaar *Joppe Steengoedt* (alias Peter van Elderen) zijn muzikale fratsen komt botvieren. Om 16u.30 een uurtje skiffle-pop van de legendarische Britten *Mungo Jerry*, waarna ritme en soul van de Nederlander *Roody* na Grensrock en Rockrijk ook te Poperinge de muren zal doen beven. Van over de Schreve komen dan *Les Satellites* als een van de leukste groepen van de nieuwe generatie, en om 22u. staan onze *Dirk Blanchart en zijn Groove Quartet* (met ondermeer zangeres Mich van Hautem en ex-Soulsister Paul Poelmans) met de schitterende straalplaat ,,Mama luba'' onder de arm, borg voor kwaliteit. Die kwaliteit wordt even later door de Antwerpse topgroep *Blue Hot* (bekend van hun CD ,,Bridge to your heart'') doorgetrokken. Kortom blues, funk en Vlaamse pop voor kenners.

Zondag 1 september kan je naar Boechout, even ten zuiden van Antwerpen, waar de bakermat is van drie inlandse topgroepen. Na eerst de *Tommyknockers, Stone Reed Five* en *Romeo Spinelli* kan je voor slechts 450 frank ook de dorpsgenoten *Hugo Matthijsen de Bomen, Bart Peeters en de Radio's* en *Leyers, Michiels en Soulsister* meekmaken.

HOTEL - RESTAURANT

San Martino

Berg 17 - B 3790 St. Martens-Voeren
Tel. 041/81.09.08 - 041/81.09.29

Gastronomie in een groene oase

Diverse forel spec. en streekgerechten
Marktverse produkten

Groepsarrangementen

Prachtig uitzicht op de Voervallei
Gezellige taverne, groot terras, openluchtzwembad, kinderspeeltuin, petanquebanen en grote parking.

Voor uw groepsreizen naar de Voerstreek met geleid bezoek aan de forellenkwekerij kontakteer ons. Speciale groepsmenu's.

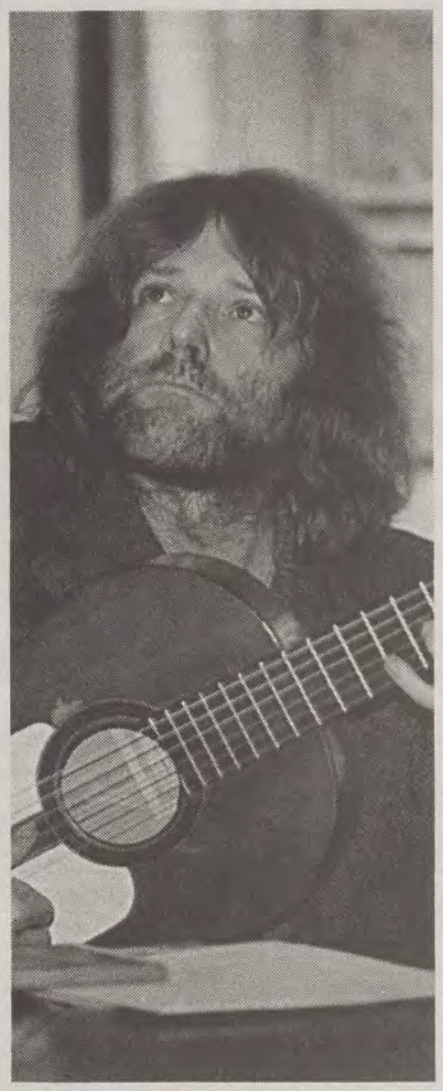

Vandaag eet ook ,,De Wannes'' z'n boterhammetjes op in het Warandepark. (foto M. Cels)

FOLKHELD

De *plaat van de maand* is de EMI-uitgave ,,Rumor and Sigh'' van de legendarische folkheld *Richard Thompson*, die vorige week in de Ancienne Belgique een zeer gesmaakt optreden weggaf. Terecht plukte hij volop uit zijn vorige *Steady on*, maar met nieuwe nummers zoals het inleidende *Read about love*, radiohit *Feel so good*, ook subtiele ballades *1952 Vincent* en *Grey Wall* plus naar het einde toe enkele nummers die sterk naar zijn *Fairport* refereren is Thompson ook op plaat weer op zijn best!

RITMISCHE ZONNESCHIJN

Uit de massa verzamelplaten zomerse muziek kozen wij voor U de op Arcade verschenen *Sunshine Rythm*, die een staalkaart geeft van drie jaar Latijns-geïnspireerde hits. De velen die houden van Spaans-geïnspireerde furie vinden meteen hun gading bij de (te Parijs gevestigde) Gypsy Kings, die recent ook live in de Brusselse AB furore maakten. Lorca's overbekende *Ritmo de la noche*, Mory Kante's wereldhit, en Kaoma's *Lambada*. Verder meezingers zoals *Vamos al la playa*. Elli Medeiros die in '89 op de Brusselse Grote Markt furore maakte met *Vamos a bailar Calypso*, Paco met diens kraker *Amores*, en een voor één keer geïnspireerde Gloria Estefan. Tussendoor ook Carlos Santana (!) die op zijn meer ingetogen gitaarspel zijn bekende sambadeuntje zingt. (Uit bij Indisc)

EEN GOEIE ZET

Naast de schitterende plaat *Out of time* van *REM* (uit bij WEA) pakt deze maand *Green on red* uit met *Scapegoat* (CNR), een smeltkroes van country, folk en beat. Zangergitaristen Dan Stuart en Chuck Prophet komen volledig tot hun recht met meer dan een knipoog naar de originele Stones. Met niemand minder dan de grote Al Kooper aan de klavieren en tussendoor de sfeerscheppende mondharmonika van countryschrijver en -zanger Tont Joe White zingen ze terecht dat ze samengaan als cola en rum, waarna in enkele akoestische nummers eenzaamheid en het leven als een zoektocht wordt omschreven. Vanaf *Gold* krijg je een vijfluik waarbij ze muzikaal leentjebuur spelen bij Jagger en Richards op wiens bazis ze hun zelfgepende, degelijke teksten enten, en er een herkenbare sixtiesstempel laten samengaan met hedendaagse melodieuse songschrijverij op zijn best.

BOTERHAMMEN

Vandaag vrijdag kan je van twaalf tot twee gratis genieten van de ,,Boterhammen in het park'' lunchkoncerten, en dit in de Warande (tussen Parlement en Boudewijns' paleis) waar niemand minder dan Stef Bos en Wannes van de Velde plus Koen De Cauter, samen in een flamencogetint programma aantreden.

S.D.

WERELDKAMPIOENSCHAP OM TE ONTHOUDEN

GIANNI BUGNO kreeg in Stuttgart loon naar werken. De regenboogtrui kroonde hem officieel tot ,,'s werelds beste renner'. De bescheiden Italiaan die nooit dwaze of ondoordachte praat uitslaat won vorig jaar de wereldbeker, de Giro en twee klassiekers (Milaan-San Remo en de Wincanton Classic).

OPPERMACHTIG

Dit seizoen wilde hij absoluut de Tour winnen maar bleef op een tweede plaats steken. Omdat Indurain, die ook in Stuttgart beresterk voor de dag kwam en... op twee meter van de wereldtitel bleef hangen, in de Pyreneeën een beslissende kloof sloeg en omdat Gianni zelf vermoedelijk te voorzichtig aan de Tour begon. Toch mag zijn erelijst ook nu gezien worden. Hij won de wereldbekerkoers in San Sebastian, werd Italiaans én wereldkampioen.

In Stuttgart reed Bugno oppermachtig en toch heeft het allemaal aan een zijden draadje gehangen. Toen Fondriest en Madiot in de voorlaatste ronden de handen in elkaar sloegen, scheen de koers gereden. De ploegdiscipline belette de betere Italianen en Fransen in de achtervolging te gaan. De Nederlander Maassen heeft toen Bugno gered. Hij reed het gat dicht en eens zover deed Bugno de rest. Mét Indurain, mét Steven Rooks en mét de verrassende Columbiaan Mejia.

Kenschetsend was dat Bugno achteraf verklaarde dat hij zich pas een echte wereldkampioen zal voelen nadat hij ook de Tour de France heeft gewonnen... Een bewijs van gezond verstand en bewonderenswaardige ambitie. Hadden wij maar een halve Bugno.

WEDERGEBOREN

In Stuttgart moesten we het opnieuw stellen met Dirk De Wolf en Rudy Dhaenens. Beiden reden een goede wedstrijd maar kwamen in de beslissende kilometers niet meer in het stuk voor. Opgebrand.

,,Ik was honderd percent'', zegde De Wolf. ,,Om hier mee te tellen moest je honderd en tien percent zijn.'' En dat was dus teveel voor de poulains van Eddy Merckx die desondanks toch een betere koers reden dan algemeen werd voorspeld.

Inzonder Rudy Dhaenens scheen ,,wedergeboren''. Bevrijd van de regenboogtrui werd de Oostvlaming opnieuw zichzelf. Hij fietste met soepele benen, met zelfvertrouwen, zonder overdreven prestatiedruk. Het zijn inderdaad sterke schouders die de witte trui met horizontale kleurenbalken kunnen dragen. Misschien rijdt Dhaenens, die we altijd voor een plichtsbewust en bekwaam renner hebben aangezien, nog een sterk najaar nu hij van ,,de grote last'' is verlost!

De Italiaan Bugno werd in Stuttgart de verdiende wereldkampioen bij de profs
(foto epa)

Ze hebben geboft, de Duitsers. Het wereldkampioenschap wielrennen in Stuttgart was er één om te onthouden. Een selektief parkoers waarop de besten onvermijdelijk naar voor moesten treden, driehonderdduizend entoesiaste toeschouwers, een finale voor de geschiedenisboeken en de beste koereur die wereldkampioen wordt. Wat kunnen organisatoren nog méér wensen?
Hein Verbruggen zal vermoedelijk geglunderd hebben. Hij predikt al lang zijn geloof in topkoersen op een gesloten parkoers met tienduizenden toeschouwers. Naar het voorbeeld van de formule 1 autoraces. Om de wielerliefhebbers én de televisie ter wille te zijn.

HALVE DOOIE

Tot slot van deze beschouwing nog een komisch detail. Voor de gelegenheid volgden we de wedstrijd op het derde Nederlandse net. Omdat we ons in het afgedreunde lesje van de BRT al lang niet meer kunnen terugvinden. Bestaat ene Smeets, die vermoedelijk de sportjoernalistiek heeft uitgevonden, het toch in de voorlaatste ronde te verkondigen dat Rooks ,,achteraan de groep hangt als een halve dooie''. Enkel voor Smeets zouden we het leuk hebben gevonden indien dat lijk in wording nog anderhalve meter sneller had gespurt...

EEN KAMPIOEN VAN ALLE TIJDEN

De wereldkampioenschappen atletiek in Tokio bereikten zondagochtend een absoluut hoogtepunt. In de sterkste ,,100 meter van alle tijden'' wees de dertigjarige Carl Lewis met een nieuwe wereldrekordtijd de opdringerige konkurrentie terug.

VERSCHROEIEND

Ongelooflijk was dat zes van de acht finalisten (allen kleurlingen!) beneden de tien sekonden finishten! Wereldrekordhouder Leroy Burrell vestigde zelfs een nieuwe besttijd maar... werd toch geklopt door Carl Lewis die met 9.86 vermoedelijk de snelste race uit zijn karrière liep!

Carl Lewis, dat staat vast, is een wereldkampioen van alle tijden. Zes gouden Olimpische medailles (100 en 200 meter, 4 x 100 meter en verspringen) en zeven keer wereldkampioen. Daar hoeft men niets aan toe te voegen. Ware het niet dat Carl Lewis voor de insiders al definitief ,,op de terugweg'' was. Zijn half blinde (uit één oog) klubmaat en vriend Leroy Burrell scheen de fakkel te hebben overgenomen. Het heette zelfs dat Lewis daar best vrede mee nam. Dat was dus een foute redenering. Uitgerekend in Tokio, waar Bob Hayes de wereld in 1964 (Olimpische Spelen) voor eens en voor goed duidelijk maakte dat ,,de zwarten'' de snelste atleten op de aardbol waren, stelde Carl Lewis orde op zaken. Hij kwam in de finale op zijn klassieke manier uit de startblokken.

Carl Lewis verpulverde het wereldrekord op de 100 meter. (foto reuter)

Als laatste. Maar hij liep niet teveel achterstand op. Na zestig meter lag hij nog altijd maar in vijfde stelling maar zijn eindrush was verschroeiend. Hij scheurde voorbij vriend en tegenstander. Hij zetten stappen van een wereldrekordhouder verspringen. In de tribune zat Ben Johnson doofstom toe te kijken... Het verschil tussen natuurlijke en artificiële ,,klasse''...

VISJES ONDER ELKAAR

In Athene liepen vorig weekend de twintigste Europese zwemkampioenschappen naar hun einde. De zwemmerij heeft ons nooit aangesproken. Niet dat we de prestaties van minderwaardig atletisch niveau vinden. Integendeel zelfs. Maar uit het gegoochel met honderdsten van één sekonde geraken we niet wijs. Waarop komt zo'n zoveelste rekordverbetering eigenlijk nog neer? Op één derde centimeter, op twee milimeter of op een halve decimeter? Echt, dat soort wiskunde is aan ons niet besteed. Dat is een bedrijf voor visjes onder elkaar, voor gelijkgezinden, voor gelovigen.

Wat we wel konden vatten was dat onze vertegenwoordigers negen nieuwe nationale rekords vestigden wat op zichzelf puik mag worden genoemd. Dat de Belgen tien A-finales en zeven B-finales haalden en dat acht Olimpische limiettijden werden verwezenlijkt. Er was dus reden tot tevredenheid. Al kwam er nog steeds geen medaille uit. De echte top is voorlopig nog te hoog voor onze nationale kampioenen die vandaag luisteren naar namen als Brigitte Becue en Frederik Deburghgraeve. Om over Pascale Verbauwen te zwijgen. De jongste van de familie is nog steeds 's lands snelste over de kortste afstand.

Voor de volledigheid voegen we er nog aan toe dat in Athene drie nieuwe wereldrekords en drie nieuwe Europese rekords werden neergezet. Maar daarover mag niemand zich verbazen. In de zwemsport houden weinig besttijden langer dan een paar weken stand.

DEERNISWEKKEND

Toch is het duidelijk dat Carl Lewis' tijdperk naar zijn einde loopt. Indien hij volgend jaar in Barcelona een derde keer de honderd meter moest winnen, zal dat een klein mirakel zijn. Spurters staan nooit acht jaar aan de top. Precies op de kortste afstand verslijten kampioenen het snelst...

In Tokio bakten de Belgen er voorlopig nog maar weinig van. Vincent Rousseau faalde andermaal ,,deerniswekkend'' en andermaal werd dezelfde litanie aangeheven: ,,Geen planning, geen gedrevenheid, geen ambitie.'' Reaktie van de kleine Waal: ,,de piste zegt mij niets, mijn toekomst ligt op de straatstenen. Ik begin kortelings met maratons.'' Blijft natuurlijk de vraag waarom hij dan nog naar Tokio werd afgevaardigd.

AFSPRAAK MET DE GESCHIEDENIS

In de tweeëndertigste finales van de Belgische voetbalbeker werden twee eerste klassers uitgeschakeld. Lierse en... Sporting Charleroi. De Zebra's van Georges Heylens verloren voor 15.000 (!) toeschouwers in de verlengingen tegen de Doggen van Olympic Charleroi. Klein Italië had voor de gelegenheid afspraak met de geschiedenis.

Niet iedereen herinnert zich nog de roemruchte derbies tussen Sporting en Olympic die vooral in de jaren vijftig mee ons eerste klasse voetbal kleurden. Vooral Olympic sprak in die jaren... Vlaanderen aan. De Doggen speelden per definitie met een leger Vlaamse huurlingen waarvan Rik Coppens enkele jaren de ,,meest beruchte'' was. Het was een dokter, Gianola, die de brug naar... Antwerpen sloeg want vooral uit die stad werd talent ,,ingevoerd''. In zoverre zelfs dat men ooit sprak van de Flaminpics. Dat Olympic Charleroi heeft ondanks de sportieve terugval altijd een respektabele schare aanhangers weten te bewaren. Voor die getrouwen was het vorige zondag ,,het'' feest van de jaren negentig. Waarvoor die beker van België allemaal niet goed is.

DE VLAAMSE SPORTKLASSIEKER

De Gordel is in de loop der jaren uitgegroeid tot het belangrijkste familiaal en muzikaal gebeuren in Vlaanderen. Ieder jaar weer brengt de Gordel tienduizenden mensen op de been. Mensen die met familie, vrienden of kollega's een dagje rond Brussel komen fietsen en wandelen.

De Gordel biedt een uitgebreid programma. De sportievelingen die kiezen voor de 100 km-Gordel rijden doorheen 18 Vlaamse gemeenten rond Brussel: Sint-Genesius-Rode, Beersel, Linkebeek, Drogenbos, Sint-Pieters-Leeuw, Dilbeek, Asse, Wemmel, Meise, Grimbergen, Vilvoorde, Machelen, Zaventem, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Tervuren, Overijse en Hoeilaart.

Naast de 100 km-fietstocht zijn er ook fietstochten van 50 en 25 km. Wandelaars hebben eveneens de keuze uit drie afstanden: 28, 14 of 7 km.

Naast de — traditionele — start- en aankomstplaatsen St-Genesius-Rode, Dilbeek en Zaventem, kan men dit jaar ook in Overijse (Stationsplein) terecht.

Elke startplaats is vlot bereikbaar met het openbaar vervoer. De NMBS zet daartoe speciale ekstra treinen in. Een ticket vanuit elk Belgisch station naar de Gordel en terug kost 220 fr. en voor kinderen tot 11 jaar slechts 150 fr. Voor slechts 170 fr. zet je de fiets op de trein.

ADVERTENTIE

Deze week in Knack Magazine

"Vaudeville in Moskou"

Een coup de théâtre schrikte de wereld op en schudde de kaarten in de Sovjetunie. Hoe liggen de machtsverhoudingen nu ? Dagen er hoopgevende perspektieven ? Veroorzaakt het instorten van het grootste rijk nog aardschokken ? De woelige week in de Sovjetunie en haar gevolgen, deze week in Knack.

Herman Van Rompuy
In een uitgebreid interview laat CVP-voorzitter Herman Van Rompuy zich ondermeer ontvallen : "We zijn het niet eens met al wat Paula D'Hondt voorstelt. Als we tot vreedzame coëxistentie met de migranten komen, mogen we al heel blij zijn." Deze week in Knack.

Op bezoek bij Wagner
In Bayreuth was het hoogfeest voor Wagner-liefhebbers. De tickets voor de Festspiele zijn duur en zeldzaam. Voor wie er niet geraakte, een ooggetuigeverslag. Deze week in Knack.

Thriller-serie
De hele zomer lang bezocht Knack de plaatsen waar thrillerschrijvers hun personages zoal heen sturen. Voor Martin Cruz-Smith, auteur van Gorki Park, is dat Moskou. Het slot van een boeiende reeks, deze week in Knack.

En verder :
• Migrantenwerking in Limburg
• Sport : Parijs-Peking, welles nietes
• Herfstontmoeting van de scouts
• Zomerwedstrijd : 3.500.000 frank prijzen.

GORDEL MEE MET DE VU!

De VU wil het specifiek Vlaamse en groene karakter van de Gordel niet laten verdwijnen achter randanimatie en vedettenparades. De uitdagingen waar Vlaams-Brabant voor gesteld wordt vormen voor de Vlaams-nationalisten een voldoende reden om duidelijk aanwezig te zijn op deze Vlaamse massamanifestatie.

Er wordt verzamelen geblazen met alle nationale mandatarissen om 10 uur aan het Kultureel Centrum Westrand te Dilbeek. Tot dan!

DE OOGST VAN EEN ZOMER

Onze recensent Willem Sneer blikt even terug op het ruime filmaanbod van de bijna voorbije zomer. Hij deed voor WIJ een cinéfiele maar kritische grabbel in de propvolle doos beeldmateriaal.

FRANS VIDEOFESTIJN

Madame Bovary is, zoals de titel reeds laat vermoeden, gebaseerd op de overbekende roman van Gustave Flaubert, en is een verfijnd spel over de macht vermengd met seks in een kleine stad. *Claude Chabrol* regisseerde in korte scènes en met een afstandelijke kamera een sterke *Isabelle Huppert* als Emma Bovary, voor wie hij duidelijk zijn simpatie laat blijken tot in haar overspel en haar pijnlijke dood. Deze meer dan twee uur durende film gaat een groot videosukses tegemoet.

OSCAR

Oscar zal waarschijnlijk nooit op de lijst van de Oscars komen, maar deze film met *Sylvester Stallone*, de eeuwig mooie *Ornella Muti* en de eeuwig jonge *Don Ameche* is een amusante gangsterklucht die ons terugbrengt naar de jaren dertig. Wie herinnert zich niet de *Louis de Funès*-versie (waarin zelfs Roger van Hool) in een regie van Eduard Molinaro van de Franse boulevardklucht van Claude Magnier. Deze werd door TV-kluchtscenarioschrijver Michael Barrie en Jim Mulholland tot Amerikaanse pulp omgezet en door John (The Blues Brothers) Landis, die een knipoog naar het ouwe Hollywood geeft, tot speelse film omgetoverd en met naast Don Ameche ook nog Eddie Bracken, Yvonne DeCarlo en Kirk Douglas. Stallone's versie is een Edward G. Robinson waardig. Voor wie van de kluchten van de jaren dertig hield is dit een must, of het jonge volkje dat tegenwoordig voornamelijk de bioskopen bevolkt hier iets aan heeft...?

SPIEREN VAN BRUSSEL

Wam Bam Van Damme in een nieuwe: **Double Impact**, waar je liefst tweemaal naar hem moet kijken. Waardeloos, net zoals al de vorige films met Van Damme. Als ik de rijen die staan aan te schuiven zie, weet ik dat er toch één Belg populair is.

KUS ME VOOR JE STERFT

Deze nieuwe versie van de suksesvolle triller van Ira Levin, die in het Nederlands voor het eerst verscheen in de al lang verdwenen reeks Schrik in plastic, kreeg een satirisch trekje mee en dat is waarschijnlijk het trekje dat mij niks wist te zeggen. Neen, de oorspronkelijke versie uit 1956, met een schitterende Robert Wagner als de psychopatische moordenaar (en met Jeffrey Hunter, Joanne Woodward en Mary Astor) steekt mijlenver uit boven deze *Matt Dillon, Sean Young, Max von Sydow, James Russo* en *Diane Ladd* versie. al blijft het verhaal onverwoestbaar.

VERKRACHTERS OPGELET

Thelma & Louise worden verdedigd door *Geena Davis* en *Susan Sarandon*, in de film van *Ridley* (Alien) *Scott*, die als tema heeft: Ik ben liever een moordenaar dan een slachtoffer. De twee vrouwen, Thelma een huisvrouw en Louise een serveerster, trekken er voor een weekeindje tussenuit, weg van hun onverschillige mannen en de saaiheid van hun bestaan. Wanneer een kerel Thelma probeert te verkrachten is daar Louise die, alhoewel het helemaal niet hoeft, de trekker overhaalt van een .38 en de kerel vermoordt. En dan is er de vraag: wie zal ons geloven? Dus geen politie. En dan gaan ze op weg, op weg naar zichzelf. Een film over vrijheid, zoals reeds meermaals aan de hand van de on-the-road-film werd uitgeprobeerd. Sterke vertolkingen in een sterke film.

HUDSON HAWK

Hudson Hawk heeft *Bruce Willis* en *Dannt Aiello*. Dat is alles wat Hudson Hawk heeft. Het is een vervelende mix van gangsterkluchtfilm. Een Abbott en Costello met kiespijn, een Marx Brothers op krukken, al zijn die dan gemaakt met een veel te hoog budget. Een der grootste floppen van de filmgeschiedenis, waartegen Ishtar (die Warren Beatty en Dustin Hofman samen met Isbella Adjani had en een andere grote flop werd) een meesterwerk blijft.

HET LEVEN STINKT

Life Stinks was een onverwachte meevaller op het festival van Cannes dit jaar. Deze lekker ouwerwetse klucht van duivel doe al (produktie/regie/scenario/hoofdrol) *Mel Brooks* is het bekijken waard. Het is een klassiek tema, de rolverwisseling. De rijke stinkerd Goddard Bolt vertelt in een raad van bestuur, bevolkt met de meest verschrikkelijke ja-knikkersdie men ooit in één film samen zag, dat hij een plan heeft om een der meest toekomstgerichte gebouwen neer te planten in een der goorste achterbuurten van Los Angeles. Een rivaal, die dit lekkere brokje aan zijn neus ziet voorbijgaan zet hem een weddenschap voor (met de hoop dat Goddard er dood bij blijft): hij moet een maand overleven in de buurt die hij gaat kopen. Goed voor heel wat lachjes en lachbuien.

ZANDALEE

De liefhebbers van zwoele films, waarin het bloot de grootste akteur is, zonder echter te vervallen tot het echt vervelende wat porno is, kortom de liefhebbers van **Two Moon Junction** en **Wild Orchied** om er maar twee te noemen, zullen met **Zandalee** erg aan hun trekken komen. Deze driehoek van seks, bevolkt met *Nicolas Cage, Judge Reinhold* en *Erika Anderson* heeft een scenario, heeft het er wel een?, dat er op papier zelfs niet goed moet hebben uitgezien. Voornaamste plaatsen voor kopulatie zijn: op een wasmachine, in een steeg, in een biechtstoel, en ook wel een paar keer in bed.

ROBIN HOOD: PRINCE OF THIEVES

In WIJ van 24 augustus 1990 schreef een boekenrecensent over Robin Hood alsof ie een heks was. Dit naar aanleiding van het verschijnen van de romanversie van Robin van Sherwood, gebaseerd op het televisiefeuilleton van Richard Carpenter. Deze versie bracht een heel nieuwe Robin Hood op het scherm, Carpenter had, met behulp van diverse scenarioschrijvers, Robin Hood een nieuwe dimensie gegeven. De liefhebbers bleven aan het scherm van hun televisie gekluisterd toen de serie op Nederland 3 werd uitgezonden en herhaald ook nog. Dat zal met deze filmversie , die een *Kevin Costner* in de hoofdrol heeft die even een karweitje komt opknappen, niet gebeuren. Deze Robin heeft niks toe te voegen, deze Robin loopt gewoon op betreden paden. *Costner* als Valentino, Errol Flyn, Burt Lancaster... Het is uiteraard toe te juichen dat het gewone amusement, de goeden die het winnen van de slechten, de onderdrukten die in opstand komen tegn hun onderdrukkers, het weer doet, maar mag het een beetje origineler asjeblief?

Willem Sneer

ZATERDAG 31 AUGUSTUS

TV 1

17.50 **Nieuwskrant;** 17.55 **Nieuws;** 18.00 **Tik tak;** 18.05 **Plons;** 18.10 **Noah's Ark,** animatiefilm; 18.40 **Goden en helden van de Germanen,** animatieserie; 18.55 **Vakantievlinder;** 19.15 **Joker- en lottotrekking;** 19.24 **Sla je slag;** 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.10 **Te land, ter zee en in de lucht,** tobbedansen
21.00 **De fluistermoorden,** TV-film
22.30 **Sport op zaterdag**
23.00 **Vandaag**
23.20 **Madame Sousatzka,** film

TV 2

19.25 **Mededelingen**
19.30 **Nieuws**
20.00 **WK in Tokio,** atletiek

VTM

17.00 **Super 50;** 18.00 **Nieuws;** 18.05 **The A-Team,** aktieserie; 19.00 **Nieuws.**
19.30 **Waagstuk,** kwis
20.00 **De juise prijs,** spelprogr.
21.00 **Arthur,** film
22.40 **Nieuws**
23.10 **Monkey business,** film
00.55 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws;** 16.59 **J.J. de Bom,** jeugdserie; 17.30 **Nieuws;** 17.35 **Het meisje uit het jaar 3000,** jeugdserie; 17.59 **Vara's kindermenu,** kinderprogramma; 18.33 **Da's lachen;** 19.00 **Nieuws;** 19.21 **Lingo,** woordspel.
19.48 **Oei,** komische serie
20.15 **Rond Europa,** videoreis
20.44 **Zeg 'ns AAA,** serie
21.09 **Achter het nieuws,** aktualiteiten
21.37 **Per sekonde wijzer,** kwisprogr.
22.14 **Siciliaanse nachtmerrie,** serie
23.09 **rita, Sue and Bob Too,** film
00.40 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws;** 17.30 **Nieuws;** 17.35 **The Thundercats,** tekenfilmserie; 17.55 **Wildlife international,** natuurfilm; 18.23 **A fortunate life,** jeugdserie; 19.15 **Growing pains,** komische serie; 19.35 **Toppop clips;** 20.00 **Nieuws.**
20.23 **Bij wijze van spreken,** spel over taal
20.45 **'t Was stil op straat,** dramaproduktie
22.05 **De Orangerie,** kultuurdragers
22.43 **Nieuws**

Ned. 3

08.55 **Nieuws;** 09.00 **Studio sport;** 19.00 **Nieuws;** 19.15 **Sesamstraat;** 19.33 **Studio sport.**
20.00 **Het vergeten dal,** TV-film
20.20 **Festival Oude Muziek 1991,** koncerten
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport**
22.50 **Quand tu liras cette lettre,** film

ZONDAG 1 SEPTEMBER

TV 1

09.00 **Samson;** 10.10 **Sunday proms,** Vivaldi; 11.00 **De zevende dag,** praatkaffee; 12.45 **Sportmiddag;** 13.15 **WK Atletiek in Tokio;** 17.15 **Bassie en Adriaan en de schatkaart,** jeugdserie; 17.55 **Nieuws;** 18.00 **Tik tak;** 18.05 **Goud,** dok.; 19.00 **Dicht bij huis,** komische serie; 19.30 **Nieuws;** 19.45 **Sportweekend.**
20.30 **Blueberry Hill,** Vlaamse film
22.00 **I.Q.,** kwis
22.35 **Vandaag**
22.55 **De brekende sleutel: Bert Decorte,** portret

VTM

12.00 **Super 50;** 13.00 **Nieuws;** 13.30 **Murphy Brown,** serie; 14.00 **Love Boat,** serie; 14.45 **Clip Club;** 15.00 **20.000 mijlen onder zee,** film; 17.00 **De kinderakademie;** 17.50 **VTM-Sport;** 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Mimi,** praatprogr.; 19.00 **Nieuws.**
19.30 **Waagstuk,** kwis
20.00 **Walters verjaardagsshow**
21.30 **Ramona,** serie
22.00 **Nieuws**
22.15 **De sportshow**
23.15 **Wild, wild world of animals,** dok. serie
23.45 **Nieuws**

Ned. 1

11.00 **Omroepparochie;** 13.00 **Nieuws;** 15.00 **Ja en amen — dwars door de bijbel;** 15.30 **Sullivan's travels,** film; 17.00 **Professor Poopsnagle,** jeugdserie; 17.30 **Nieuws;** 17.35 **Kro Kresj,** kinderprogr.; 19.00 **Nieuws.**
19.05 **KRO's tekenfilmfestival**
19.25 **Father Dowling,** detektiveserie
20.10 **Wim Sonneveld,** portret
21.15 **Joint Account,** kom. serie
21.45 **Brandpunt**
22.15 **Inspector Morse,** serie
00.00 **Nieuws**

Ned. 2

09.00 **De grote dikke beer vertelt;** 09.20 **De scheurkalender;** 09.45 **Zomerplannen;** 10.00 **Kunstknuts;** 10.10 **Z Z Z,** Groningen; 10.30 **Freds videohoek;** 19.00 **De wonder years,** komische serie; 19.23 **The comic strip presents,** komische reeks; 19.53 **At one view,** animatiefilmpje; 20.00 **Nieuws.**
20.10 **Jiskefet,** serie
20.41 **The second Russian Revolution,** dok. serie
22.19 **Bob le Flambeur,** film
23.59 **Nieuws**

Ned. 3

08.00 **Studio sport;** 11.45 **Islamitische Omroep Stichting;** 13.00 **Nieuws;** 17.45 **Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap,** dok.; 18.00 **Psichologie van het gezin;** 18.30 **Sesamstraat;** 18.45 **Studio sport;** 20.00 **Nieuws.**
20.10 **Kenmerk,** aktualiteiten
20.35 **De Wilde Ganzen**
20.37 **Sjappoo plus,** Gewoon over seks
21.05 **Werken aan werk,** dok.
21.30 **Portion d'éternité,** miniserie
22.00 **Nieuws**
22.05 **Zo op zondag,** homomag.
22.55 **Nieuws**

MAANDAG 2 SEPTEMBER

TV 1

17.30 **Mooi en meedogenloos,** serie; 17.55 **Nieuws;** 18.00 **Tik tak;** 18.05 **Plons;** 18.10 **Alfred Judokus Kwak;** 18.35 **Kinderen van de Vuurberg,** jeugdserie; 19.03 **Buren,** serie; 19.24 **Mededelingen;** 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.05 **Zeg 'ns AAA,** serie
20.30 **TV1-Denksportkampioen,** voorronde
21.20 **Ruth Rendell-mysteries,** serie
22.00 **Op de koop toe,** konsumenteninfo
22.35 **Vandaag**
22.55 **Uitzending door derden**

TV 2

18.55 **Nieuws**
19.00 **Schooltelevisie**
19.30 **Grensstad,** westernserie
20.00 **Uitzending door derden**
20.40 **Korte film**
21.00 **Ekologisch tuinieren,** info
21.30 **Nieuws**
22.00 **De verloofden,** serie

VTM

15.30 **Dallas,** serie; 16.15 **Clip club;** 16.30 **Santa Barbara,** serie; 17.00 **Webster,** serie; 17.30 **Home and away,** serie; 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Waagstuk,** spel; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **Rad van Fortuin.**
20.00 **Videodinges,** gekke klips
20.30 **MacGyver,** serie
21.30 **De vraag van 1.000.000,** kwis
22.00 **Nieuws**
22.30 **Vroemtuigen,** motormag.
23.00 **Highway to heaven,** serie
23.50 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws;** 17.30 **Nieuws;** 17.35 **De geheime club,** jeugdserie; 18.00 **A different world,** serie; 18.30 **NCRV Sport op 1;** 19.00 **Nieuws.**
19.20 **Ja natuurlijk,** dok.
19.51 **Bing & Co,** serie
20.40 **G'oud en nieuw,** muziekprogr.
21.37 **Hier en nu,** aktualiteiten
22.20 **Jessica Fletcher,** detektiveserie
23.12 **De boodschappers,** dok.
23.58 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws;** 16.00 **Santa Barbara,** serie; 16.45 **Ontdek je plekje,** Amsterdam-de Jordaan; 16.50 **AVRO service salon,** familiemag.; 17.20 **Toppop clips;** 17.30 **Nieuws;** 17.35 **The Thunderbirds,** serie; 18.40 **De bluffers,** serie; 19.10 **Kinderen van Waterland,** serie; 19.23 **Avro sportpanorama;** 19.45 **Toppop clips;** 20.00 **Nieuws.**
20.25 **Ring of Scorpio,** serie
21.23 **You must be the husband,** komische serie
21.55 **Avro Televizier,** aktualiteiten
22.40 **Come in spinner,** serie
23.35 **Ontdek je plekje,** Amsterdam, de Jordaan

Ned. 3

09.00 **Nieuws;** 18.30 **Sesamstraat;** 18.45 **Jeugdjoernaal;** 18.55 **Het klokhuis;** 19.10 **Graven voor de farao,** dromen en orakels; 19.40 **Algemeen voorlichtingsprogramma;** 20.00 **Nieuws.**
20.20 **Milieubericht**
20.25 **The longest hatred,** dok.
21.20 **Kulturele antropologie,** dok.
21.50 **Extra**
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport journaal**
22.30 **NOS Laat**
23.15 **Effektief vergaderen**
23.25 **Zelf kosmetika maken**
23.35 **Nieuws**

DINSDAG 3 SEPTEMBER

TV 1

17.30 **Mooi en meedogenloos;** 17.55 **Nieuws;** 18.00 **Tik tak;** 18.05 **Liegebeest;** 18.20 **Het station,** kindermag.; 18.35 **Elly en Jools,** jeugdserie; 19.03 **Buren,** serie; 19.25 **Mededelingen;** 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.05 **De drie wijzen,** kwis
20.40 **Zeker weten?,** praatshow
22.00 **Vreemd volk?,** dok.
22.30 **Kunst-zaken**
22.35 **Vandaag**
22.55 **Supermachten,** dok. VS

TV 2

18.55 **Nieuws;** 19.00 **Schooltelevisie;** 19.30 **Grensstad,** westernserie.
20.00 **Uitzending door derden**
20.30 **Kunst zien: Brueghel - naer 't leven,** dok.
21.30 **Nieuws**
22.00 **Cocoon,** film

VTM

15.30 **Dallas,** serie; 16.15 **Clip club,** verzoekklips; 16.30 **Santa Barbara,** serie; 17.00 **Webster,** serie; 17.30 **Home and away,** serie; 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Waagstuk,** kwis; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **Rad van fortuin.**
20.00 **Soundmix show**
21.00 **The flying doctors,** serie
22.00 **Nieuws**
22.30 **Telefacts,** nieuwsmag.
23.15 **Soap,** serie
23.40 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws;** 17.30 **Nieuws;** 17.40 **Het meisje uit het jaar 3000,** jeugdserie; 18.05 **De zomer van de poolvos,** natuurdok.; 18.30 **De tovenaar van Oz,** tekenfilmserie; 19.00 **Nieuws;** 19.22 **Lingo Live,** woordspel.
19.50 **Oei,** komische serie
20.21 **Laat maar zitten,** komische serie
20.50 **Tien voor taal,** taalstrijd
21.35 **Achter het nieuws,** aktualiteiten
22.10 **Verstikkende liefde,** serie
23.08 **De nazit met...Dora van der Groen,** portret
23.40 **Natuurmoment,** De Borkense baan
23.50 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws;** 15.55 **Santa Barbara,** serie; 16.40 **The big valley,** westernserie; 17.30 **Nieuws;** 17.40 **Bouli,** tekenfilmserie; 17.45 **Captain Planet,** serie; 18.15 **Zorro,** serie; 18.40 **Countdown,** pop; 19.20 **Veronica sport;** 20.00 **Nieuws.**
20.27 **Murphy's law,** serie
21.25 **Poor little rich girl,** miniserie
23.00 **The Yellow River,** dok.

Ned. 3

08.55 **Nieuws;** 18.00 **African Wave,** Ladysmith Black Mambazo; 18.30 **Sesamstraat;** 18.45 **Jeugdjoernaal;** 18.55 **Het klokhuis;** 19.10 **Jeugdmusea,** fietsendok.; 19.30 **Vogels kijken,** natuurdok.; 20.00 **Nieuws.**
20.20 **De bezetting,** reeks over WO II
21.13 **Rhythms of the world,** dok.
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport**
22.30 **NOS-laat**
23.15 **Portugees,** voor beginners
23.25 **Nieuws**

WOENSDAG 4 SEPTEMBER

TV 1

16.30 **Samson;** 17.30 **Mooi en meedogenloos,** serie; 17.55 **Nieuws;** 18.00 **Tik tak;** 18.05 **Plons;** 18.10 **De smurfen,** tekenfilmserie; 18.35 **De woudlopers,** serie; 19.03 **Buren,** serie; 19.25 **Mededelingen;** 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.05 **Tatort,** serie
21.40 **Edgard Briggs, geheimagent,** serie
22.05 **Over m'n lijf — zover 't oog reikt,** info
22.40 **Vandaag**
23.00 **Stoppen met roken,** infoserie

TV 2

18.55 **Nieuws;** 19.00 **Werk zoeken,** info; 19.30 **Grensstad,** westernserie.
20.00 **Sportavond**
21.30 **Nieuws**
22.00 **Fight of the night — The fighter,** TV-film met aansluitend verslag

VTM

15.30 **Dallas,** serie; 16.15 **Clip Club,** verzoekklips; 16.30 **Kinderklub,** kinderprogr.; 17.00 **Schuif af,** kinderprogr.; 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Waagstuk,** spel; 19.00 **Nieuws.**
19.30 **Rad van fortuin**
20.00 **Drie mannen onder één dak,** serie
21.00 **Twin peaks,** serie
22.00 **Nieuws**
22.30 **Hill Street Blues,** serie
23.20 **VTM-Sport**
23.50 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws;** 17.30 **Nieuws;** 17.40 **KRO's Tekenfilmfestival;** 18.00 **Neighbours,** serie; 18.25 **Boggle,** woordspel; 19.00 **Nieuws;** 19.20 **Great journeys,** dok.
20.25 **Als de dag van toen...,** retro
21.20 **Matlock,** advokatenserie
22.15 **Brandpunt politiek café,** aktualiteiten
22.50 **VSCD-gala,** toneelprijzen
23.45 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws;** 16.00 **Santa Barbara,** serie; 16.44 **Waar het verleden heden wordt,** dok.; 16.58 **Bereboot,** serie; 17.30 **Nieuws;** 17.40 **Casper en zijn vriendjes;** 18.05 **TROS reis avonturen,** dok.; 18.47 **Tik tak;** 18.54 **Teenage hero turtles,** serie; 19.19 **TROS aktua in bedrijf;** 20.00 **Nieuws.**
20.27 **De stem van haar hart,** miniserie
22.12 **De TV-dokter**
22.13 **Tros aktua,** aktualiteiten
22.43 **Top cops,** serie
23.30 **Nights of the gardens in Spain,** piano

Ned. 3

09.00 **Nieuws;** 18.00 **Kinderen van de Nijl,** dok.; 18.25 **Open universiteit;** 18.30 **Sesamstraat;** 18.45 **Jeugdjoernaal;** 18.55 **Het klokhuis;** 19.10 **Van gewest tot gewest;** 19.54 **Politieke partijen;** 20.00 **Nieuws.**
20.20 **Socutera.**
20.25 **El Espectador,** dok.
21.24 **Studio sport**
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport joernaal**
22.30 **NOS laat**
23.15 **Nieuws**

DONDERDAG 5 SEPTEMBER

TV 1

17.30 **Mooi en meedogenloos,** serie; 17.55 **Nieuws;** 18.00 **Tik tak;** 18.05 **Prikballon,** kleutermag.; 18.20 **Mini-cirkusparade;** 18.25 **De mysterieuze Steden van Goud,** tekenfilmserie; 18.50 **Kom op tegen kanker-joernaal;** 19.03 **Buren,** serie; 19.25 **Mededelingen;** 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.05 **Matlock,** advokatenserie
20.55 **Mr. Bean,** humorprogr.
21.25 **Panorama,** aktualiteiten
22.25 **Kunstzaken**
22.30 **Vandaag**
22.50 **Huizen kijken,** info

TV 2

18.55 **Nieuws;** 19.00 **Schooltelevisie;** 19.30 **Grensstad,** westernserie.
20.00 **Tracey Ullman show,** humoristische show
20.30 **De 24 uur van Brussel,** dok.
21.30 **Nieuws**
22.00 **Hersenschimmen,** film

VTM

15.30 **Dallas,** serie; 16.15 **Clip club,** verzoekklips; 16.30 **Santa Barbara,** serie; 17.00 **Webster,** serie; 17.30 **Home and away,** serie; 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Waagstuk,** kwis; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **Rad van fortuin.**
20.00 **Tien om te zien,** show
21.00 **Dynasty,** serie
22.00 **Nieuws**
22.30 **Star,** filmmag.
23.15 **Miami Vice,** politieserie
00.00 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws;** 15.15 **Vrouw zijn;** 15.55 **Metrolijnen,** dok.; 16.20 **De wereld van de Gaffelantilope,** natuurfilm; 16.43 **Ceddie,** tekenfilmserie; 17.06 **Dunne Dirk en dikke Dorus,** kinderprogr.; 17.08 **Het gebeurde op... de nieuwe Hebriden;** 17.30 **Nieuws;** 17.40 **Tijdsein 1,** aktualiteiten; 18.30 **Oud nieuws,** bijbel; 19.00 **Nieuws.**
19.20 **Delfsail,** verslag zeilmanifestatie
19.56 **Wie wil voor ze zorgen,** TV-film
21.30 **Tijdsein,** aktualiteiten
22.00 **God verandert mensen,** praatprogr.
22.50 **Maarten Luther,** dok.
23.15 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws;** 17.30 **Nieuws;** 17.40 **Bouli,** tekenfilmserie; 17.45 **Megabel & Bugs,** telekommunikatie; 18.10 **Top 40;** 18.55 **Empty nest,** serie; 19.25 **Summertime,** korte film; 20.00 **Nieuws.**
20.27 **Run the gauntlet,** sportspektakel
21.25 **Married with children,** serie
21.55 **Nieuwslijn,** aktualiteiten
22.35 **The gangster chronicles,** serie
23.20 **Voyager,** dok. serie

Ned. 3

09.00 **Nieuws;** 18.00 **Oost en West echtverbonden,** dok.; 18.30 **Sesamstraat;** 18.45 **Jeugdjoernaal;** 18.55 **Het klokhuis;** 19.10 **Monopolie,** gezinsserie; 20.00 **Nieuws.**
20.20 **Geld,** serie
21.49 **100 meesterwerken,** dok.
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio Sport**
22.30 **NOS-laat**
23.15 **Russische taal en volk**
23.25 **Nieuws**

VRIJDAG 6 SEPTEMBER

TV 1

17.30 **Mooi en meedogenloos,** serie; 17.55 **Nieuws;** 18.00 **Tik tak;** 18.05 **Postbus X,** serie; 18.30 **TV 1 — top 30;** 19.03 **Buren,** serie; 19.25 **Mededelingen;** 19.30 **Nieuws.**
20.00 **Kwislijn**
20.05 **De wonderjaren,** serie
20.30 **Van der Valk,** miniserie
22.25 **Kunstzaken**
22.30 **Vandaag**
22.50 **Tijd is geld,** info
23.00 **Een jaar in Viëtnam,** serie

TV 2

18.55 **Nieuws;** 19.00 **Schooltelevisie;** 19.30 **Grensstad,** westernserie.
20.00 **Vlaanderen vakantieland,** toer. info
20.35 **Kijk uit!,** verkeerstips
20.40 **Ten Huize Van... Paul Cammermans,** praatprogr.
21.30 **Nieuws**
22.00 **Première film & video,** filmmag.
22.30 **Binnenskamers — Mozart,** koncert
23.10 **Abdijen der Lage Landen,** dok. serie

VTM

15.30 **Dallas,** serie; 16.15 **Clip Club,** verzoekklips; 16.30 **Santa Barbara,** serie; 17.00 **Webster,** serie; 17.30 **Home and away,** serie; 18.00 **Nieuws;** 18.05 **Cijfers en letters;** 18.30 **Waagstuk,** kwis; 19.00 **Nieuws;** 19.30 **Rad van fortuin.**
20.00 **Banana Split,** verborgen kamera
20.40 **Letters from Frank,** TV-film
22.25 **Nieuws**
22.55 **Cage aux folles 3,** film
00.25 **Nieuws**

Ned. 1

13.00 **Nieuws;** 15.20 **Kerkepad,** dok.; 15.44 **Ja, natuurlijk ekstra,** dok.; 16.34 **G'oud en nieuw,** muziekprogr.; 17.30 **Nieuws;** 17.40 **Soldat Duck,** tekenfilm; 18.26 **Kids,** serie; 19.00 **Nieuws.**
19.20 **Kerkepad,** dok.
19.52 **Puzzelkampioen,** spelprogramma
20.23 **Liefde op het eerste gezicht,** film
22.02 **Spiegels,** praatprogr.
22.48 **Cop Rock,** serie
23.40 **Nieuws**

Ned. 2

13.00 **Nieuws;** 17.30 **Nieuws;** 17.35 **Kijk TV,** wetensch. mag.; 18.00 **Dieren in het wild,** dok.; 18.55 **America's funniest home video's,** grappige video's; 19.20 **Natte neuzen show,** honden-programma; 20.00 **Nieuws.**
20.27 **Bananasplit,** verborgen kamera
21.15 **'Allo 'Allo,** komische serie
21.50 **Tros Aktua in bedrijf,** infoserie
22.35 **In the heat of the night,** detektiveserie
23.25 **Nieuws**

Ned. 3

09.00 **Nieuws;** 18.00 **Atlas van Anatolië,** dok.; 18.30 **Sesamstraat;** 18.45 **Jeugdjoernaal;** 18.55 **Het klokhuis;** 19.10 **Rubber,** dok.; 19.54 **Politieke partijen;** 20.00 **Nieuws.**
20.25 **Sport studio**
20.55 **Festival oude muziek,** reportage
22.00 **Nieuws**
22.15 **Studio sport joernaal**
22.30 **NOS-laat**
23.20 **Navarro,** politieserie

Oudjes worden opnieuw jong dankzij buitenaardse wezens in ,,Cocoon'', dinsdag 3 september op TV2, om 22u.

ZATERDAG 31 AUGUSTUS
ARTHUR

Amerik. komische film uit 1981 met Dudley Moore en Liza Minnelli. Miljonair Arthur Bach is een zuipschuit en moet, om van zijn vaders fortuin te kunnen blijven genieten, trouwen met een onaardige miljonairsdochter. Enkele dagen voor het huwelijk ontmoet hij Linda... **(VTM, om 21u.)**

ZONDAG 1 SEPTEMBER
BLUEBERRY HILL

Min of meer autobiografische film van Robbe de Hert uit 1989 over het begin van de jaren zestig en zijn problemen met de meisjes en met het gezag. Met Babette van Veen, Frank Aendenboom en Michael Pas en met muziek van Jan ,,Soulsister'' Leyers. **(BRT TV1, om 20u.30)**

MAANDAG 2 SEPTEMBER
TROP BELLE POUR TOI

Frans film uit 1988 over een driehoeksverhouding. Een man (Gérard Depardieu) laat zijn bloedmooie, intelligente vrouw (Carole Bouquet) staan voor een minder aantrekkelijke, mollige sekretaresse (Josiane Balasko). **(RTL-TVi, om 20u.10 — ook op TF1, dinsdag 3/9 om 20u.45)**

DINSDAG 3 SEPTEMBER
COCOON

Grappige SF-film van Ron Howard uit 1985. Drie oude mannen in een home in Florida voelen zich plots een stuk jonger na een duik in het zwembad van een nabijgelegen villa. Die werd gehuurd door buitenaardse wezens. Met Steve Guttenberg, Don Ameche en Tahnee Welch. **(BRT TV2, om 22u.)**

WOENSDAG 4 SEPTEMBER
MIDNIGHT RUN

Jack Walsh, een aan lager wal geraakte politiedetektive, moet in New York een boekhouder opsporen en die overbrengen naar Los Angeles, waar hij moet getuigen tegen een mafiabaas. Amerik. film uit 1988 met Robert De Niro, Charles Grodin en Yaphet Kotto. **(BBC 1, om 23u.)**

DONDERDAG 5 SEPTEMBER
HERSENSCHIMMEN

Ned. film van Heddy Honigmann uit 1987 naar de gelijknamige roman van Bernlef. Maarten is jaren geleden geëmigreerd naar Canada. Hij wordt dement en de strenge lange winters maken hem depressief. Joop Admiraal als Maarten en Marja Kok als zijn begrijpende vrouw. **(BRT TV2, om 22u.)**

VRIJDAG 6 SEPTEMBER
LA CAGE AUX FOLLES III

Het variété-restaurant ,,La Cage'' van de travestieten Albin en Renato rendeert niet meer. Albin kan een erfenis opstrijken maar dan moet hij wel trouwen en binnen een bepaalde tijdslimiet vader worden. Franse komische film uit 1986 met Ugo Tognazzi en Michel Serrault. **(VTM, om 22u.55)**

HERSENBREKER

OPGAVE 98

HORIZONTAAL

3. Je zou min of meer kunnen zeggen dat deze bekende Brabantse gemeente is blijven hangen aan de plek in Engeland waar de boten uit Oostende en Zeebrugge aankomen (10)
5. Bij zo'n ruzie vallen deeltjes huidbedekking te oogsten (10)
8. Dat mag je wel een bloem van een meisje noemen! (4)
11. Volgens pessimisten is de wereld slechts een zeer vochtig ravijn (9)
12. Bewoog zich voort, maar niet lopend (4)
13. Met dit stuk papier kom je over de berg (3)
14. Muzikale bevestiging door een Italiaan (2)
15. Hij is kampioen bij 't inslaan van benzine! (11)
16. Doortrapt slim (4)
17. Deze Balt zegt in 't Frans dat hij het is (3)
18. Kun je geen week missen, behalve in de vakantie (2)
19. Radikale weigering van een Brit (2)
20. Hij is een harde uitblinker in zijn vak (3)

VERTIKAAL

1. Dit wordt beweerd van iemand die niet van iets op de hoogte is (7)
2. Zij zou 't liefst wat gaan rusten (3)
4. Helpt hij mannen die boomtakken verwijderen? (15)
5. Om iets te bemachtigen gebruik je hetzelfde lichaamsdeel als waarmee je iemand begroet (9)
6. Zo vind je iemand die je niet welgevallig is (10)
7. Oorlog op school (12)
9. Zij wonen aan de andere zijde van de straat (9)
10. 't Bevel om een klap uit te delen hoor je in de groentewinkel (3)
15. Beetje onnozele, beklagenswaardige figuur (3)

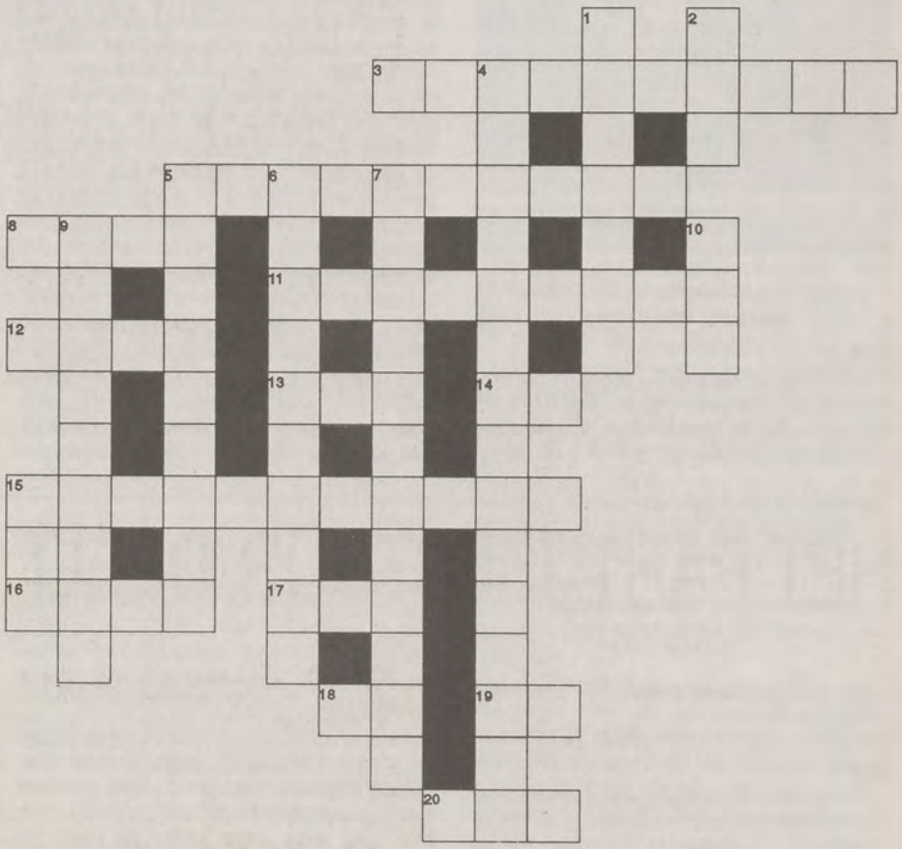

OPLOSSING 96

Horizontaal: 2. rups; 4. wieg; 8. echtpaar; 10. loopbaan; 12. aanbod; 13. paternoster; 14. Asseneder; 16. gebouwen; 18. vlinders; 19. raders.

Vertikaal: 1. Tina; 2. rapen; 3. plafond; 5. genster; 6. Vlaamsgezind; 7. boven en onder; 9. haar; 11. binnenwerk; 15. eens; 17. over.

Wij verwachten uw gele briefkaart met de oplossing van opgave 98 ten laatste op dinsdag 10 september op de redaktie: Barrikadenplein 12, 100 Brussel.

Winnaar van deze week is Lut Goossens uit de Staionsstraat 43 in 9950 Waarschoot, want wij trokken haar juiste kaartje uit de talrijke juiste inzendingen. Weldra ontvangt Lut een prijsje!

SATERDAG

AHASVERUS

„Plots meer dan 10 miljoen Belgen"
las Ahasverus.
Een neo-unitaristisch offensief!

Sov-njet! zeggen de Balten

★

IJzerbedevaart: Vandenberghe blaast hoog van de toren

★

Ontslag Celis is bittere A.N.Zetpil

★

Boudewijn prostaatshoofd aller Belgen

★

1 september: slag onder de Gordel van Franstaligen

★

Sluiting van de Boccacio: einde van de Decamerone

★

Regeringskrisis in Nederland: licht op oranje!

★

Schijt de PDM-ploeg ermee uit?

OP DE BARRIKADE

Mensen ontmoeten is een wezenlijk iets voor onze *beweging*. En gelegenheden heb je te over in Vlaanderen.

Het Vlaams-Nationaal Zangfeest te Antwerpen, de IJzerbedevaart te Diksmuide, de Sporenviering te Brussel, de Gordel doorheen de randgemeenten zijn zo'n 4 toppers. Maar daarnaast zijn er duizenden kleinere en grotere gebeurtenissen die onze 6 miljoen Vlamingen bij mekaar brengen. De ene is wat meer militant-Vlaams dan de andere. Over die wil ik het in dit kursiefje niet hebben. Des te meer over de andere. 'k Heb zo 'n vriend die raadslid gekozen werd en daarna fier-organisatorisch verkondigde: *„Op zaterdag moet je me niks vragen voor de VU, dan ga ik winkelen en werk ik in mijn tuin!"*. En ja, er mag in het dorp of in de VU gebeuren wat wil, mijn vriend is er 's zaterdags niet bij. Spijtig, want een *bewuste* aanwezigheid tijdens zo'n zaterdagse feesten biedt een rijkdom aan gegevens. Jan komt je immers vertellen dat er wat gedaan moet worden aan de geluidshinder-van-de-steenweg. Van Agnes verneem je wat over de gevaarlijke oversteek bij de dorpsschool. En Dirk wil absoluut wat kwijt over het speelpleintje, dat er onnoemelijk bij ligt. Met die 3 gegevens ben je aan het *bewegen* — doe je aan beleid, indien je ze tenminste voldoende naar boven woelt en opvolgt. Jan — Agnes — Dirk willen hun zorg, hun inzicht kwijt bij iemand die ze betrouwen. Dat vertellen kan een stuk Vlaamse beweging worden. Doe hen door hun lokaal probleempje de strukturen-dieklem-zitten ontdekken. Zo ijveren ze met je mee voor een betere demokratie in Vlaanderen.

Wie herinnert zich nog de onwettelijke tweetalige straatnaamborden in Vlaanderen en de vele Franstalige opschriften? Hoe verdwenen die? Met dezelfde Grammens- en Van Overstraetentechniekjes! Steeds maar op dezelfde spijker hameren en verwijzen naar de taalwetgeving tot de strukturen en fossielen ons volgden. Ere-senator Rob Vandezande was daar ook een specialist in. Velen gaan voorbij aan die *kleinarbeid*. Verkeerd. Broeder Vlaming beleeft de wereld éérst in zijn omgeving. En dat is een goed gegeven om hem over zijn *verbondenheid-met-Vlaanderen* bewust te maken.

Mag ik even met jullie, lieve lezers, hardop dromen? Indien iedere (min of meer bewuste!) Vlaming én vanuit zijn persoonlijk waarnemen én vanuit zijn verbondenheid-met-de-andere, beter (en sneller) zou reageren (ook via zijn mandaathouders) dan zou Vlaanderen snel bestuursvriendelijker en demokratischer worden. Doen we het?

Willy Kuijpers
Algemeen Sekretaris

HET PARTIJBESTUUR DEELT MEE

Na afloop van het VU-Partijbestuur van maandag 26 augustus j.l., heeft algemeen voorzitter Jaak Gabriëls volgende mededelingen verspreid ten behoeve van de pers.

Het partijbestuur van de VU Vlaamse Vrije Demokraten evalueerde tijdens haar vergaderjng de voorbije IJzerbedevaart en de evolutie in de Sovjet-Unie.

IJZERBEDEVAART

De VU Vlaamse Vrije Demokraten feliciteert het IJzerbedevaartkomitee voor de geslaagde Bedevaart en vooral de bedevaartgangers die in grote getale de IJzerbedevaart bijgewoond hebben en daardoor mede gezorgd hebben voor het sukses van deze manifestatie. Het werd duidelijk dat de boodschap van de IJzer, *zelfbestuur, godsvrede* en *nooit meer oorlog* ook de jongeren blijft aanspreken.

Het partijbestuur vindt het belangrijk dat de Vlaamse beweging massaal mee druk uitoefent op alle Vlaamse partijen om haar eisen te verwezenlijken. De Volksunie van haar kant staat alvast achter de eisen die IJzerbedevaartkomiteevoorzitter Lionel Vandenberghe gisteren formuleerde. Toch wil de VU opmerken dat zij voor de onvolledige naleving van de afspraken van het regeerakkoord, zoals bvb. de verkiezing van een eigen Vlaams parlement, niet verantwoordelijk gesteld kan worden. De Vlamingen die medeverantwoordelijk zijn voor hetgeen Vandenberghe het „falen van de regering Martens VIII" noemde, bevinden zich niet bij de Volksunie. De VU Vlaamse Vrije Demokraten hoopt dat de massaal bijgewoonde IJzerbedevaart als politiek rezultaat mag hebben dat àlle Vlaamse partijen er eensgezind voor zullen zorgen dat o.m. de derde faze van deze legislatuur bij de volgende regeringsvorming de eerste faze zal zijn en volledig uitgevoerd zal worden6. De VU zal daartoe nu reeds parlementaire initiatieven nemen, zodat iedereen voor zijn verantwoordelijkheid wordt geplaatst.

SOVJET-UNIE

De evolutie in de Sovjet-Unie sterkt de VU Vlaamse Vrije Demokraten in haar overtuiging dat geen enkel volk het zelfbeschikkingsrecht ontzegd kan worden. De VU eist van de Belgische regering dat zij onmiddellijk de onafhankelijkheid van de Baltische staten erkent. De VU heeft reeds een rezolutie ingediend met dit doel.

De Belgische regering mag zich niet verstoppen achter de EG om nu reeds de onafhankelijkheid van de Baltische staten te erkennen. Ook Denemarken deed dit niet. De Denen bewezen daarmee dat kleine landen wel degelijk kunnen wegen op de internationale politiek. Dit hoort ook de opdracht van de Belgische regering te zijn. Daarom is een VU-delegatie o.l.v. voorzitter Jaak Gabriëls en sekretaris Willy Kuijpers maandagnamiddag bij minister van Buitenlandse Zaken Eyskens gaan pleiten voor deze erkenning. Senator Luyten, net terug uit de Baltische staten, bracht ook een boodschap over van de Litouwse president Landsbergis.

ADVERTENTIE

Cafetaria - Brusselse wafels
Tea-Room - Buffet
Boterstraat 42-44 — 1000 Brussel
Tel. 02/511.26.12

manneken

IERSTALIGE SCHOOLTJES IN BELFAST OPNIEUW SUBSIDIES?

Vorige zomer, vlak voor de start van het nieuwe schooljaar trok het Northern Ireland Office van de Britse regering alle financiële steun in van de Ierstalige schooltjes in Belfast. De regering beschuldigde de overkoepelende taalorganisatie „Glor na nGael" immers van banden met paramilitaire organisaties. Nu, een jaar later is het tegendeel nagenoeg bewezen en hebben heel wat personaliteiten en politici uit Groot-Brittannië, Noord-Ierland, de Ierse Republiek en de Verenigde Staten, zowel progressieven als konservatieven, katolieken als protestanten, van regeringspartijen en uit de oppositie zich uitgesproken voor hervatting van de subsidiëring.

Om deze eis kracht bij te zetten nu er weer een schooljaar voor de deur staat, wordt op 31 augustus een internationale pikettingaktie georganiseerd voor Britse Ambassades en Consulaten. Naast akties in Noorwegen, Denemarken, Zweden, de VS, Canada, Engeland, Wales, Schotland, Ierland, Duitsland, Frankrijk, Spanje, Oostenrijk, Nieuw Zeeland, Nederland en Italië zal er ook een *piket zijn voor de Britse Ambassade in Brussel, Jozef II straat*, op zaterdag 31 augustus van 10 tot 12u., georganiseerd door het Ierlandkomitee Vlaanderen, het Bobby Sands Kultuurfonds en de Vrijbuiter.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u kontakt opnemen met: Joost Vandommele, Langestraat 25 te 9050 Ledeberg (091/30.22.07) of Siegfried Mercelot, Notelaarstraat 86 te 9000 Gent (091/27.63.33).

WEST-VLAANDEREN

SEPTEMBER

1 GISTEL: Spitfeest in Kultureel centrum te Moere-Gistel. Vanaf 11u.30 aperitief. Daarna hesp aan het spit. 400 fr. p.p. (tot 12j. 200 fr.). Inschrijven bij Ronny Anseeuw (059/27.78.70). U komt toch ook?
2 BLANKENBERGE: Met VVVG-Blankenberge voor 5 dagen naar Heer-sur-Meuse. 6.100 fr. p.p. Info: Vik 41.26.99.
2 OOSTENDE: Voordracht over lichaamsverzorging. Org.: VVVG-Oostende. Info: 059/80.46.67.
5 VEURNE-DE PANNE: Met VVVG-Veurne-De Panne naar de Meli. Om 10u. verzamelen aan ingang. 350 fr. alles inbegrepen. Info: VVVG Astridlaan 30 te Veurne (058/31.41.25).
8 MALDEGEM: Deelname aan het arrondissementeel VU-braadfeest te Gent. Inschrijven voor 5/9 bij H. BLeyenberg (050/71.47.40). Org.: VU-Maldegem.
10 IZEGEM: Zaal ASLK om 20u.: uiteenzetting over „Gezond slapen met wol". Org.: FVV-Izegem.
11 BRUGGE: Diamontage over „Een gelaat tussen heuvel en dal". Org.: VVVG-St.-Kruis. Info: 050/335.54.30.
11 ROESELARE: Knutselnamiddag voor kinderen: Versiering met schelpen. Van 14 tot 16u.30 in H. Verrieststraat 4 te Roeselare. Inkom 50 fr. Meebrengen: schelpen en lijm. Org.: Vlanajo Roeselare.
13 IZEGEM: Vlaams Huis, vanaf 20u. zevende kaarting. Ook op 15/9 vanaf 10u. Org.: Kaartersklub De Vlaamse Vrienden.
15 ZWEVEGEM: Jaarlijkse gezinsfietstocht. 30 km over rustige, vlakke wegen in en rond Zwevegem. Inschrijven vanaf 14u. aan lokaal Sportwereld, Otegemstraat 158. Vertrek: 14u.30 stipt. Deelname: 60 fr., verzekering inbegrepen. Org.: VU-Vlaamse Klub Groot Zwevegem.
18 IZEGEM: Bovenzaal Oud Stadhuis, Korenmarkt om 15u.: voordracht over China door dhr. M. Vanhecke. Org.: VVVG-Izegem.

IN MEMORIAM ROGER SCHELDEMAN

Roger Scheldeman, raadslid en oud-schepen van Ledegem is zondagmorgen in het ziekenhuis van Roeselare overleden. Roger was niet alleen een heel gekend persoon op de gemeente maar ook tot ver erbuiten. Hij was, samen met zijn onlangs overleden vrouw, oprichter van het bloeiend autocarbedrijf Sint-Pieterscars.

Seete van Peezaens, de bijnaam van Roger, was geboren op 20 oktober 1919 en maakte deel uit van de groep „Vrijheid en Demokratie" van Firmin Debusseré. Toen deze groep tijdens de vorige legislatuur de volstrekte meerderheid behaalde, werd Roger schepen van Openbare Werken.

De jongste twee jaren sukkelde hij erg met zijn gezondheid maar indien het maar enigszins kon wilde hij bij de mensen zijn. Een volksvriend in de ware zin van het woord is niet meer.

Langs deze weg wenst de VU-afdeling Ledegem zijn medeleven te betuigen aan de familie. De redaktie van dit weekblad sluit zich hierbij aan.

De begrafenis heeft plaats op zaterdag 31 augustus om 11u.15 in de parochiekerk van Ledegem.

BIJLEREN IN DE WESTHOEK!

Voor wie één en ander wil bijleren, starten er vanaf september weer kursussen voor volwassenen in de Westhoek.

Deze *gratis* kursussen zijn een aanrader voor iedereen die niet veel kansen tot studeren kreeg, en die geen diploma in het middelbaar onderwijs heeft behaald.

Er zijn kursussen algemene vorming, opnieuw of beter leren lezen, schrijven en rekenen, verzekeringen, geldzaken, gezondheid, een voorbereidende kursus voor het halen van een rijbewijs,...

Voor werkzoekenden is er vrijstelling van stempelkontrole mogelijk.

Interesse? Vraag inlichtingen bij: Bijleren in de Westhoek, Grote Markt 5 te 8600 Diksmuide. Tel.: 051/50.09.69.

Het O.C.M.W. IEPER werft aan:

ALGEMEEN DIREKTEUR voor zijn O.L.V.-ZIEKENHUIS
(2e oproep)

Het O.L.V.-Ziekenhuis is toekomstgericht, geautomatiseerd, in volle expansie en toonaangevend in de regio.

Voorwaarden:

— universitair diploma dat toegang verleent tot het niveau 1 van de Rijksbesturen en getuigt van een vorming dienstig voor de uitoefening van de funktie;
— minimum 24 jaar en maximum 45 jaar;
— slagen in een aanwervingsexamen.

Weddeschaal: 1.93 (251 à 500 bedden)

Inlichtingenformulier, benoemingsvoorwaarden en examenprogramma kunnen verkregen worden op telefonisch verzoek (057/20.48.31 Mevr. Maricau) of schriftelijke aanvraag bij het O.C.M.W. Ieper.

Kandidaturen uiterlijk op 30 september 1991, per aangetekend schrijven aan:

Mevrouw de Voorzitter van het O.C.M.W.
Rijselsestraat 38, 8900 Ieper.
(poststempel geldt als bewijs)

Kostuums naar maat

HERENKLEDING
Vermees
Steenhouwersvest, 52
ANTWERPEN

VLAAMS ZENDINGSFEEST BISDOM BRUGGE TE DIKSMUIDE

Zondag 18 augustus j.l. organiseerde het Bisdom Brugge haar twintigste zendingsfeest te Diksmuide.

Het Bisdom Brugge is trouwens in de hele wereld gekend omwille van zijn vele Vlaamse missionarissen, nog zo'n 900 in aktieve dienst. Vandaar het gezegde: „Vlaanderen zendt zijn zonen uit".

Op het zendingsfeest ging mgr. Roger Vangheluwe, bisschop van Brugge, om 15u. in de Sint-Niklaaskerk te Diksmuide voor in de eucharistieviering waarbij verscheidene missionarissen koncelebreerden. De h. mis werd bijgewoond door een bomvolle kerk gelovigen die met geestdrift en aandacht het ganse gebeuren volgden. Na de viering overhandigde de bisschop de zendingskruisjes aan de vele aanwezige Vlaamse missionarissen die weldra opnieuw naar de missies vertrekken. In zijn toespraak beklemtoonde de bisschop dat deze kruisjes, die de Paxpoort bij de IJzertoren voorstellen, waar zoveel Vlaamse soldaten hun leven lieten voor de vrede en waar uit deze Vlaamse grond honderden Vlaamse missionarissen zijn opgestaan om Vrede, Liefde en Dienstbaarheid in de wereld te brengen.

Deze Paxpoortkruisjes, in het VTI te Diksmuide vervaardigd, zijn een klein maar dierbaar en verheven geschenk. Geschenk dat altijd een herinnering zal zijn voor deze Vlaamse missionarissen, aan hun land en volk en alzo in vreemde delen van de wereld hun land hun Vlaamse volk te leren kennen en begrijpen. Een eerbiedvolle hulde werd gebracht aan deze onbaatzuchtige en noeste geestelijke werkers.

Wezen we ook verheugd dat die kleine Paxpoortherinnering een doorbraak kan betekenen voor Vlaanderen, en de Vlaamse gedachte doen groeien waar ze nog sleept en tevens een eerherstel weze voor het leed aangedaan aan onze Toren en graven van onze Vlaamse gesneuvelden.

Hier liggen hun lijken als zaden in 't zand
Hoop op de oogst o Vlaanderland.

M. Sabbe, Koekelare

OOST-VLAANDEREN

SEPTEMBER

1 MELLE: 3de Braadspitfeest. Vanaf 12u. in 't Hoeveke, Potaardestraat te Gontrode. Volw.: 350 fr., kinderen 150 fr. Org.: VU-Melle.

1 OVERMERE: Jaarlijke VU-Barbecue aan de boorden van het Donkmeer. Donklaan 15, vanaf 12u.30. 350 fr. p.p. Org.: VU-Lede.

3 EVERGEM: Start maandelijkse hobby-club van 13u.30 tot 16u. in het zaaltje St.Jozef, rechtover de kerk. Org.: FVV-Belzele.

6 ERTVELDE: Uitstap naar kasteel van Laarne. Org.: VVVG-Ertvelde. Info: 091/44.59.23.

11 SINT-MARTENS-LATEM: Gespreksavond. Om 20u. in zaal Kameleon te Landegem. Sprekers: senator-burgemeester Bob Van Hooland, Annemie Van de Casteele en gemeenschapsminister Johan Sauwens. Org.: VU-Nevele-St.-Martens-Latem.

13 OOSTAKKER: Jaarlijks ledenfeest in Hotel de Lourdes, O.L.Vrouwstraat 6 te Oostakker. Om 20u. Koud buffet (inkl. glas wijn) + kwis. Tafelrede door senator Van Hooland. Inkom: 350 fr.p.p. Inschrijven voor 8/9 bij Erwin Herman (51.50.08). Org.: VU-St.Amandsberg.

14 BUGGENHOUT: Senator Walter Luyten spreekt om 20u. in de Oude Gemeenteschool op Den Briel, over de situatie in de Baltische Staten, o.a. Litouwen. Info: Freddie Boeykens (052/33.66.48).

17 WONDELGEM: Kwisnamiddag met VVVG-Wondelgem. Org.: 091/26.34.41.

OOSTKANTONS, VOEREN, ARELERLAND EN LITOUWEN IN BUGGENHOUT

Tijdens het jaarlijks kultureel weekend te Buggenhout zal de Vlaamse Kring-Buggenhout de Oostkantonss (& Platdietsland en het Arelerland) en Litouwen voorstellen. Wij zijn die dagen (13 t.m. 15 sept.) gehuisvest in de Oude Gemeenteschool op de wijk Den Briel. Elke aanwezige bekomt gratis een brochure over Litouwen (8 blz.) en één over het duitstalig gebied in België, samen met toeristische dokumentatie. Doorlopend zal er een tentoonstelling zijn over beide gebieden, met heel speciaal Litouwse barnstenen sieraden en voorwerpen, klederdracht, houtsnijwerk en weefkunst.

Tegen schappelijke prijzen kan men deze gebieden ook kulinair proeven: sleedoornjenever uit Voeren, Hervekaas uit Platdietsland en Eupenerland en/of Eupener Bier en Platz, naast de gebruikelijke frisdranken en de Buggenhoutse Kwak. Doorlopend wordt gezorgd voor muzikale omlijsting.

Als hoofdaktiviteiten plannen wij (alle gratis toegankelijk):

Zaterdag 14/9: om 16u.30: diavoordracht over Oost-België van Voeren tot Arelerland door Freddie Boeykens en om 18u. optreden van de volksdans- en zanggroep van de KBG en om 20u. diavoordracht over Litouwen door senator Walter Luyten.

Zondag 15/9: Om 15u. optreden van de Litouwse zangeres Broni Spies-Gailiute en om 18u. optreden van de volksdans- en zanggroep van de KGB.

Voor meer informatie: F. Boeykens, Lindendreeg 11 te 9255 Buggenhout.

Arrondissementele Barbecue VU-Gent-Eeklo

8 september Van 12 tot 20u.

Chalet Pic-Nic
Aan de
Gentse Watersportbaan

Houtzagerij
DE ROOSE N.V.
Algemene hout- en platenhandel
Schaverij
AFD. NINOVE - 9400
Steenweg naar Aalst 496
Tel.: 053-66.83.86
AFD.: OKEGEM - 9471
Leopoldstraat 114
Tel.: 054-33.17.51
054-33.11.49

Advertentie

HOF DE DRAECK

Groen, rust en gastronomie in VOEREN

'n Kasteelhotel dat zijn service volledig afstemt op een gastvrij en culinair verblijf.

Pas heringerichte luxekamers.

Midweekarrangement: drie overnachtingen met ontbijt en 3 viergangendiners: 4.950 B.F. per persoon.

Hoofstraat 6
3793 Teuven
Tel. (041) 81.10.17

AA Tekstieldrukkerij

Levering van vlaggen, banieren, masten en toebehoren.

Spijker 86
2190 ESSEN
Tel. 03/667.29.73 Fax. 667.55.31

ANTWERPEN

AUGUSTUS

31 MORTSEL: Kultureel verblijf in de Kinkhoort te Mariakerke-Oostende tot 7/9. Org.: VVVG-Mortsel. Info: 03/449.68.48.

SEPTEMBER

2 ZWIJNDRECHT: Sportkamp tot 6/9. Org.: VVVG-Zwijndrecht. Info: 03/252.92.78..
2 LIER: Maandelijks spreekuur (iedere 1ste maandagavond v.d. maand) met senator Walter Luyten. Van 18u.30 tot 19u.30 in VNC Berlarij 80.
5 DEURNE: Dagtrip naar Naarden en Amsterdam met VVVG-Deurne. Info: 03/236.86.26.
14 BORNEM: Stadsbezoek aan Planetarium Heizel met VVVG-Bornem. Info: 03/889.40.50.
14 BERENDRECHT: Barbecue van VU-Stabroek in Ponderosa te Berendrecht. Inschrijven tot 10 september bij P. Vandevyver, Molenstraat 49 te Hoevenen (664.79.64) of M. Zurings, Plantinlaan 50 te Stabroek (664.79.28).
15 BERLAAR: De Berlaarse DF-afdeling zal haar steun verlenen aan de Open-Monumentendag. Info bij Walter Luyten (03/482.11.93) en René Verbeylen (03/482.32.69).
20 BERLAAR: Kinderopvangcentrum vzw Kidnerland zal verkoop bij opbod houden. Oproeper is Walter Luyten. Om 20u. Info: 03/482.10.71 of ter plaatse: Ballaarweg 1 aan de Sint-Pieterskerk in 't centrum.
20 TONGERLO/WESTERLO: Om 20u.30 in Kapellekeshoef. Historikus Maurice De Wilde ,,Achter de schermen van de kollaboratie en de repressie''. Org.: SMF-Kempen/Limburg.
20 BORNEM: Geleid stadsbezoek aan Diest. Org.: VVVG-Bornem. Info 03/889.40.50.
22 DEURNE: Reis met VVVG-Deurne naar Berlijn tot 29/9. Info: 03/236.86.26.

Wij stellen U voor in exclusiviteit
Furon
B.V.B.A Stassen-Verlinden
Restaurateur Traiteur Banketaannemer
Comberg 29 b 3790 St-Martens-Voeren Tel.:041/61 11 10
Groepen informeer eens naar onze arrangementen en dagmenu's voor groepen.
*Furon: eerste vermelding van Voeren in 966.

Café
In de Groene Poort
Dorp 31, GOOIK
Tel. 02/532.10.21.
Sedert een halve eeuw het Vlaamse trefpunt in het Pajottenland.
Streekbieren, boterhammen, spaghetti en ijs.
Terras, speeltuin, vergaderzaal.
Uitbaters Herman Neukermans en Anita Sorgeloos.
Dinsdag gesloten.

VU-KONINGSHOOIKT OP REIS!

De Volksunie van Koningshooikt organiseert een dagreis naar Lessive (RTT) en Han-sur-Lesse op 31 augustus.

Vertrek aan de parking achter de kerk om 7u.30 stipt. VU-leden en WIJ-abonnees betalen 500 fr., simpatisanten 600 fr., kinderen tot en met 12 jaar 300 fr.

Voor inschrijvingen en informatie bellen naar Jos Goris, Mechelbaan 21 te Koningshooikt (482.13.16).

JAARLIJKSE SEPTEMBERKERMIS TE MOELINGEN

De vereniging De Stoet organiseert in de feesttent op het Kerkplein te Moelingen de jaarlijkse Septemberkermis.

Het programma ziet er als volgt uit:

Zondag 1 september: om 9u.45 hoogmis, opgeluisterd door het Gerenomeerd Zangkoor; om 10u.30 Frühoppen, de Val-se Meer-els uit Val-Meer; om 15u. muzikale optocht opgeluisterd door de Kon. Harmonie Sint-Cecilia (Eysden-Nederland) en om 20u.30 Kermisbal met het bekende showorkest voor jong en oud ,,Mullers' Group''.

Maandag 2 september: om 16u.30 voetbalmatch op het SK-terrein en aansluitend om 18u. traditioneel Ganskoppen op het Kerkplein. Om 20u.30 Disco-avond met disco Roxy.

Dinsdag 3 september: om 18u. folkloristisch reidansen, opgeluisterd door harmonie Berggalm uit Noordbeek (Nederland) en om 20u.30 groot Sluitingsbal met het bekende dansorkest The Black Five.

BLOEMEN ROUWKRANSEN
BRUIDSTUILEN
ZAALVERSIERING
PETRA P.V.B.A.
HEIHOEFSEWEG 1
2520 EDEGEM
Tel.: 03/457.23.89

N.V. ZAKENKANTOOR
HERMAN STEENHOUDT
1 STATIONSPLEIN,
9500 GERAARDSBERGEN
Tel. (054) 41 30 44
Woonkrediet
steeds iets beter!

BRABANT

AUGUSTUS

31 KAPELLE O/D BOS: Mosselfeesten op 31/8 en 1/9. Telkens vanaf 11u.30. In zaal Palmhof, Schoolstraat. Org.: VU-Kapelle o/d Bos.

SEPTEMBER

13 JETTE: Kultureel verblijf in Hengelhoef te Houthalen met VBG-Jette, tot 20/9. Info: 02/478.37.74.

KEGELEN EN WANDELEN TE ALSEMBERG

Op zondag 8 september organiseert de VU-Alsemberg-Beersel-Dworp-Huizingen-Lot een gezellige kegel-wandel- en eetnamiddag.

Afspraak om 15 uur aan de Kegelbaan op de Elsemheide (bij regen rechtstreeks naar De Zwaan voor kwistornooi). Om 17 uur wandeling naar De Zwaan. 18 uur: aperitief en om 19 uur an tafel. Deelname bedraag 200 fr.

Inschrijvingen en info: Jot Theys, Woutersstraat 109 te 1652 Alsemberg (380.31.88).

Onze kersverse senator Willy Michiels verwacht U!

LIMBURG

SEPTEMBER

2 HEUSDEN-ZOLDER: Studiebezoek aan KMI en Tuincentrum. Org.: VVVG-Beringen-Heusden-Zolder-Lummen. Info: 011/42.59.95.
11 NEERPELT-OVERPELT: Voordracht ,,Hart en bloedvaten''. Org. en info: VVVG-Neerpelt-Overpelt (011/64.71.04).

14 HASSELT: Vlaams Braadfeest in zaal Hoger Op, Hasselt FC, Heksenbergstraat (Banneux-wijk), zijstraat Kiewitstraat. Deelname 450 fr. Gastspreker: Laurens Appeltans. Info bij L. Van Hoof (011/21.07.98) en R. Paque (011/22.82.82). Org.: VU-Hasselt en arr.voorzitter W. Remy.

ZOEKERTJE

— **INFO** — Introduktie produkten van Vlaamse bedrijven op de Spaanse markt. Inl.: Loncke, tel. 02/252.08.48 of Arkada, Cubellas-Spanje (Barcelona) tel. 00.34.38.95.31.95.

WILLY MICHIELS
MAKELAAR IN VERZEKERINGEN
Torleylaan 51 • 1654 HUIZINGEN
tel. 02/360.20.40
Kantooruren: 9-12 - 15-18 (zaterdag: 10-12)
Waar Vlamingen méér dan thuis zijn

VOLWASSEN VLAAMSE BEWEGING

In nagels met koppen onderlijnde Lionel Vandenberghe de standpunten van een volwassen Vlaamse beweging.

Hij vond de stappen die voor Vlaanderen gezet werden wel in de goede richting, maar niet ver genoeg. Hij kon niet zo ver gaan als Dirk Achten, die onder de titel ,,Fatale Vergissing'' (De Standaard van 13 augustus j.l.) het jongste Stuyvenbergberaad scherp ontleedt en de schuld doet uitschijnen van de CVP, die, om de VU te treffen, sterk heeft afgeremd.

Lionel Vandenberghe kon moeilijk zo duidelijk de CVP vermelden, maar hij was feitelijk duidelijk genoeg door haar boegbeeld Martens striemend te vermelden.

Als het Vlaams Blok en zijn satelietjes daarmee in Diksmuide werden koest gehouden, is dit een bewijs dat het IJzerbedevaartkomitee zijn opdracht goed kent.

Als deze abstrakte denkers en leuzeroepers daarmee denken dat alle kiezers ezels zijn en hun verdachte lof aan Guy Verhofstadt zullen slikken, dan hoeven ze alleen Knack (21 aug. j.l.) te lezen en het uitzonderlijk stuk over ,,Nooit meer eendracht'' in de Vlaamse beweging.

Laat me toe het kadertje aan te bevelen waarin ANZ-voorzitter Richard Celis aan het woord is. Hij wil o.a. met zijn pluralistische kulturele koepel bereiken dat de Vlaamse beweging op bredere basis de Vlaamse toekomst veilig stelt.

Zou het dan toch kunnen dat de Vlaamse kiezers twee zaken begrepen hebben? Ten eerste dat roepen nooit iets oplost en ten tweede dat de CVP, en natuurlijk ook de PVV (Pest voor Vlaanderen), het Vlaams Blok, de Vlaamse beweging verdeelden en onvolwassen maakten?

Als WIJ me een persoonlijke, aanvulllende bedenking gunt, dan is het wel dat het natuurlijk niet nodig is dat we (zoals VUJO soms schijnt te doen) standpunten van anderen napraten, maar dat elke partij, zelfs deze die regeringsverantwoordelijkheid draagt, steeds duidelijk moet onderlijnen dat haar doel veel verder kan liggen dat wat in een regeerakkoord werd afgesproken.

Als publieke vertegenwoordigers van de Vlaamse beweging (dixit Lionel Vandenberghe) is ons doel minstens zo ver als dat van die beweging en tracht de VU-VVD als partij dat doel, stapsteen na stapsteen, te verwezenlijken.

J.E. Torfs, Oostende

DERDE FAZE

De CVP heeft de magische 30 % grens doorbroken. De laatste opiniepeilingen brengen hen reeds naar 26 M. Paniek in de Tweekerkenstraat... De Standaardgroep wordt ingeschakeld. Iedere dag een foto van de nieuwe Brusselaar Martens. Een foto van de Antwerpse kopvrouw Wivina De Meester.

En nu plots op vrijdag 9 augustus '91 is Manu Ruys in de ring getreden. Niet zij die de derde faze niet wilden zijn schuldig. Wel de enige Vlaamse partij die moederziel alleen in Vlaanderen bleef ijveren om de gemaakte afspraken na te komen is schuldig. Zij gaven zelfs de neo-unitaristen de kans zich te hergroeperen. Schiltz wordt uitgespeeld tegen de rest van de VU. Ondertussen verschijnen steeds opnieuw lezersbrieven, steeds door dezelfde Ayatollahs onderschreven, om de VU aan te vallen. Dat ook Manu Ruys zich degradeert tot CVP propagandist siert hem echt niet.

Dat deze lezersbrief niet is opgenomen in de Standaard-groep hoeft niet te verwonderen. Dit is CVP-demokratie.

Guido Van de Kerchove, Aalter

De redaktie ontvangt graag brieven voor de lezersrubriek Wederwoord. Naamloze brieven gaan de scheurmand in, evenals scheld- en smaadbrieven. De andere publiceert zij, naarglang er plaats beschikbaar is. De redaktie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken zonder de essentie van de inhoud te veranderen. Brieven worden ondertekend met de naam en de plaats van herkomst, tenzij de schrijver verzoekt slechts de initialen te gebruiken. De opinie, vertolkt in een lezersbrief, is niet noodzakelijk deze van de redaktie.

LIEN IN AMERIKA

Bij mijn terugkeer uit Amerika half augustus en bij het doornemen van de opgelopen achterstal van mijn lektuur stelde ik vast dat er in de recensie gestruikeld werd over de ,,Belgische'' zelfklever. Jammer, doch het zij de recensent vergeven want hij weet niet waarover hij het heeft. Jammer dat Johan Ballegeer daarvoor een veeg uit de pan krijgt, alhoewel hij dit zelf had kunnen voorkomen door een voetnoot waarvan hij elders toch meerdere keren gebruik maakt. Het is immers zo dat bij de grote meerderheid van de Amerikanen van Vlaamse herkomst de begrippen België, Belgisch alsook de Belgische simbolgen (vlag, lied...) een andere inhoud hebben als wij die op vandaag hanteren.

Zij spreken ook ,,Belgian'', maar beduiden daarmee dat Vlaams hun taal is.

Guido Dutry,
Direkteur Vlamingen in de Wereld

VERMUILEZELEN

In WIJ van 19 juli heb ik mij oprecht geërgerd bij het lezen van het Wederwoord van ,,Een eenzaam mens''.

Wie heeft de vlam brandend gehouden en is daarbij niet teruggeschrokken om z'n eigen vingers te verbranden, al die jaren sedert 1930, om rechtlijnig en bezield Vlaamsnationaal te blijven en de boodschap door te geven aan allen die later kwamen? De KSA? De Scouts van het VVKS, of die andere jongeren die in kolleges en atenea de spot en de hoon van de rest van de klas trotseerden en het ,,Vlaanderen eerst'' openlijk beleden?

Ik, en met mij heel veel andere Vlaamsnationalisten-van-ouden-stam, hebben uit *onze* geschiedenis geleerd dat de katolieke kerk en haar prelaten alles gedaan hebben wat mogelijk is en erin geslaagd zijn om de Vlamingen en het Vlaamse volk als zodanig te ontmannen en om dat in-Vlaamse gevoelen ondergeschikt te maken aan het belang van Kerk en Geloof. Als je de geschiedenis eerlijk interpreteert dan is het toch duidelijk hoe veel verder Vlaanderen en onze Vlaamse mensen hadden gestaan in hun ontwikkeling als vrije mensen als volk, ware Vlaanderen niet katoliek gebleven na de 16de eeuw en tot op heden.

Hoe kan vriend Sabbe zich zo gelaten laten vernederen en zich de illusie eigen maken dat die ,,uitzonderlijke Vlaams-bewuste'' priester oprecht ,,Vlaming'' was?

Was de Vlaams-nationale feestdag geen gezongen hoogmis waard, gecelebreerd aan het hoofdaltaar? Neen, beste, een stiekem mis-je in de sakristie was zeer gepast, anders hadden de zeer katolieke patriotten aanstoot kunnen nemen aan zo'n flamingante mis. Vlaamse nationalisten, belijdt uw katolicisme, maar dan in de katakomben van Vlaanderen. ,,Oh Spijt, Oh Spot, Zit liever naakt dan in 't Kleed van den Zot''.

't Was een mis zonder leeuw, mijneer de Hoofdredakteur, en als je 't mij vraagt dan is zelfs Pastoor Anneessens' spiritus niet eens promptus, sed caro spiritusque informa! Hou ze dom en laat wat kleine klerus de flamingant uithangen, al 't erop aankomt zullen ze Vlaanderen toch in de rug stoten. Ze hebben nooit anders gedaan.

't Spijt me, maar het bedroeft mij zeer dat goede Vlamingen zich nog zo laten vermuilezelen.

J.V. Devrieze, Kapellen

DE LIJN-LIJN

Op 23 augustus 1991 belde ik met het hoofdkantoor van hogergenoemde organisatie te Brussel. De telefoniste van dienst begroette me met de woorden: ,,De Lijn bonjour''. Op mijn vraag waarom bonjour erbij moest antwoordde me deze juffrouw: ,,ik spreek moeilijk Nederlands''.

Een gouden raad aan de heer minister Sauwens: let op de lijn van De Lijn!

Walter Bauwens, Gent

Brugge bezoeken is ook
kennis maken met het
Vlaams
Ontmoetingscentrum
De Gulden Spoor
rechtover uitgang parking
't Zand 22 Brugge
tel. 050.34.30.82
* dranken * restaurant
* snacks * zaal voor 50 pers.

Café & Feestzaal
Op Den Saele
Boomstraat 141 3798 's-Gravenvoeren
Zitplaatsen feestzaal voor 100 personen - Groepen en bussen **op afspraak** tegen speciale prijzen - toeristenmenu 295 fr.

Café Zaal Hotel
— Cambrinus —
Kloosterstraat 3 • 3960 Bree
011/ 49 28 97

Taverne **„DE BOEMELTREIN"**
Vlaams Huis
Streekbieren - Snacks - IJs - Wafels - Pannekoeken.
Sfeervol treinmeubilair - Ook vergaderruimte.
Weststraat 131 — 9940 SLEIDINE.
Tel.: 091/57.68.46. - Zat. en zond. gesloten.

HOF VAN ENGELAND
bij Guido
hét Vlaams trefpunt in Brussel
Lakensestraat 157 (KVS)
1000 Brussel
tel.: 218.01.27

't boerenhof
CAFE-RESTAURANT-FRITUUR
Terras - Lunchroom -Coffeeshop
Altamira stone grill
Prijzen voor groepen
op aanvraag.
De Plank 24A
3790 Sint-Martens-Voeren
Tel. 041/81.07.03

Adverteren in WIJ rendeert
02/219.49.30
Probeer eens!

Banketbakkerij
ANTWERPIA
JOOST GOSSYE
Geraardsbergsestraat 38
9300 Aalst
Tel. 053-21.35.33

RESTAURANT-HOTEL
OVEREINDE
Salons Raymond
— banketzalen tot 300 personen
— specialteiten bruiloften en banketten
Overeinde 8 AS
011/65.73.05 - 65.89.40
Bij vertonen van VU-lidkaart: één aperitief gratis.

Het Palinghuis
Sedert 1910
JAN PAUWELS-DE BRAUWER
Oude Brugstraat 16, 9200 Schoonaarde. Tel. 052-42.32.46
Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof december
De familiezaak met traditie

Brood- en banketbakkerij
R. DE BEULE
Heirbaan 53
2070 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98
SPECIALITEIT VAN ALLE GELEGENHEIDSGEBAK

Hostellerie
Petrus
Oerenstraat 13 8190 Alveringem
tel. 058/288 007

Hotel — Restaurant — Feestzaal — Tea-Room
Een gastronomisch kompleks, gelegen op amper 15 min. van de kust, stelt U een zee voor van kalmte, komfort, keuken, rust, rustiek en romantiek.
Wij bieden U:
- 14 luxueuze hotelkamers met alle denkbare komfort
- Fijne Franse keuken, á la carte en 8 menu's van 695 fr. tot 1600 fr.
- Een hart voor de kinderen, eigen speelruimten en aangepaste menu's.
- Kamer (2 pers.) met uitgebreid ontbijt: vanaf 1750 fr.
- Eveneens pension en half-pension mogelijkheden.
- Week-end verblijf.

"SEMINARIEMOGELIJKHEDEN" - conferentiezaal met alle nodige multifunctionele apparatuur.
Voor gratis informatiepakket nopens onze mogelijkheden:
Oerenstraat 13 8690 Alveringem tel. 058/288 007

Genomineerd voor de Europese Designprijs Barcelona 1990

EEN KONCEPT DAT ALLES HEEFT...

BULOflex®

KWALITEIT
Vervaardigd in de duurzaamste materialen: volkunststof, staal, aluminium. De afwerking draagt het label van de Belgische fabrikant nr. 1 van het betere kantoormeubilair.

ERGONOMIE
Op mensenmaat bedacht. Verzonken kabeldoorvoer en niet-reflekterende bovenbladen die in de hoogte verstelbaar zijn. Voor elke werksituatie is er een ideale oplossing.

FLEXIBILITEIT
Met één enkel onderstel en een beperkt aantal bladen kan je alle kanten uit bij aanbouw en ombouw. En bij middel van één enkel sleuteltje. De logistieke eenvoud werkt sterk kostenbesparend.

VRAAG ONZE FOLDER!

BULO® kantoormeubelen kantoorinrichting

MECHELEN Industriezone Noord II tel. (015) 21 10 00
Toonzalen open van 8.30 u tot 17.30 u. Ook op zaterdag
BRUSSEL Montoyerstraat 10 tel. (02) 512 99 18
Toonzalen open van 8.30 u tot 17.30 u. Niet op zaterdag